

INTEGRACIJA AR SEGREGACIJA?

PASKUTINĖS RIAUSĖS ĮRODĖ VISĄ VADINAMOJO 'PILIEŲ TEISIŲ' SĄJUDŽIO NEPAISĖKIMĄ: PAAIŠKĖJO, KAD JUODŲŲ VADAI NENORI PASKĘSTI BALŲŲ DAUGUMOJE IR LIKTI EILINIAMS PILIEČIAIS. — JŲ POLITINĖS AMBICIJOS REIKALAUJA UŽDAROS NEGRŲ BENDRUOMENĖS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Paskutiniųjų dienų laikraščių žinios ir komentarai skambėjo minoringe gaida. Riausės Amerikos didmiesčiuose, kurias kai kas jau laiko antrojo pilietinio karo pradžia, nesėkmės Vietnamo kare, kuris reikalauja vis daugiau lėšų ir žmonių, numatomas mokesčių pakėlimas, kuris tačiau nepajėgs padengti viso numatomo 28 milijonų dolerių deficito, — visa tai veda prie minties, kad Amerika turi daugiau problemų negu priemonių joms išspręsti. Už tat girdisi balsų, kad reikia 'sustraukti', kad reikia pirmiau susitvarkyti namuose ir bet kokia kaina likviduoti Vietnamo karą.

Tai labai viliojanti mintis. Netruksta žmonių, kurie galvoja, kad su tais 25 milijonais dolerių, dabar išleidžiamų Vietnamo karui, gali būti daug kas padaryta krašto viduje, pvz., visai išnaikinti lūšnynus, jų gyventojus įkurdinant daugiau Amerikos gyvenimo standartui atitinkančiose vietovėse. Šita mintis yra labai paplitusi ir turi daug šalininkų net ir politikų tarpe, kurie turėtų geriau suprasti esamą problemą.

Reikia atsiminti, kad visas vadinamas pilietinių teisių sąjūdis gimė tam, kad juoduosius šio krašto gyventojus integruoti į baltųjų gyventojų daugumą. Bet tuo tarpu, kai daugelis idealistų ir toliau kovoja už tai, rasinis skirtumas šiandien nesumažėjo, bet riaušių rezultate padidėjo. Maža to, negrų tarpe šiandien yra populiariausi tie vada, kurie reikalauja sau patogios segregacijos, o ne integracijos.

Dėl to net tokio liberalaus laikraščio, kaip New York Times redakcijos narys Harry Schwartz rašė:

"Visa tai nepaprastai sukrėtė milijonus geros valios baltųjų, kurie ilgai tikėjo, kad negrų problemos geriausias sprendimas yra integracijos užtikrinimas, nepaisant baltųjų rasistų pasipriešinimo. Šiandien tačiau atsistojome prieš faktą, kad dalis Amerikos negrų — į ją įskaitant daugiau judrius ir politškai aktyvius — integracijos nori tiek pat, kiek Mississippi ir Alabamos gubernatoriai".

"Juodasis nacionalizmas nėra visai naujas reiškinys. Savo laiku bu-

vo populiarus Marcus Garvey projektas iškelti Amerikos negrus į Afriką. Juozapo Stalino vadovaujami bolševikai nepriklausomai linksnioavo šūki, reikalaujanti savi valdos negrams vadina moje "Juodojoje Juostoje — Black Belt", t.y. pietinėse valstybėse, kur negrai sudaro daugumą. Po antrojo pasaulinio karo "juodieji mahometonai" parodė, kad galima sudaryti nemažą sąjūdį skelbiant neapykantą "baltiesiems velniams".

Nūdienis negrų segregacinis sąjūdis turi kitokią kilmę. Nepaisant visų įstatymų ir Aukščiausio Teismo sprendimo, integracija nevyksta tokiu tempu kaip norėta bei tikėtasi, ir todėl negrų proletariato masės į ją netiki.

Antra, pastarųjų dešimtmečių bėgyje smarkiai išbuvojęs nacionalizmas turi tam tikros įtakos ir į Amerikos negrus: jei Afrikos negrai turi savo nepriklausomas valstybes, kodėl tokią neturėti Amerikos negrams?

Toji idėja vilioja negrų vadus. Integruotoje bendruomenėje jie negali tikėtis vadovaujančios rolės. Tik vienas kitas pateks į administraciją ar įstatymo leidimo įstaigas. Ir tai daugiausia tais atvejais, kada jų užnugarį stovės gerai organizuota negrų masė. O tai reiškia, kad savo veiklai jie turi turėti segreguotą, bet ne integruotą negrų užnagarį.

Kitaip sakant, tiems veikėjams reikalingi 'ghetto' jų pačių pozicijų išsilaukymui. Harry Schwartz tai vadina juodoju "apartheidu", paskolindamas tą terminą iš Pietų Afrikos, kur rasės yra griežtai išskirtos.

Žinia, negrų daugumas, ypač aukščiau pažengę, nori integracijos o ne segregacijos, ir norėtų pagerinti savo būklę esančioje sistemoje, o ne kurti naują santvarką, tačiau dėl įvairių priežasčių juodiesiems ekstremistams pasisekė sukelti riaušes, kurių pasekoje santykiai tarp atskirų rasinių gyventojų taip pablogėjo, kad net neaišku kaip siekti jų pagerinimo.

Tarp kitko tokią atelį nesunkiai galėjai numatyti vos pamačius pirmuosius negrų vadus ir

Po žemės drebėjimo Venezueloje, į sostinę buvo išskviesta kariuomenė padėti žuvusių. Paskutinėmis dienomis Venezueloje įvyko 29 žemės drebėjimai, iš kurių du pačioje sostinėje Caracas. Nukentėjo apie 300 pastatų. Didžioji jų dalis galės būti atremontuota, bet daugelis turės būti nugriauti. Apie 10 pastatų visai sugriuvo, palaidodami ten buvusius gyventojus. Žuvusių priskaitoma apie 500, o sužeistų keli tūkstančiai. Iš lietuvių tik viena Ausmanų šeima nukentėjo, kuri laikinai apgyvendinta Lietuvių namuose. Pirmoji pagalba vaistais buvo gauta iš JAV.

ŽEMĖ DREBA VENEZUELOJE

KAZIMIERAS NAUSĖDAS
Caracas

Čia dauguma gyventojų — italai, portugalai, ispanai.

Su žmona nuėjome ligi alėjos. Ten ir pilna automobilių ir žmonių. Grįžę, sėdome į automobilį ir pavažiavome ligi Country Club. Ten visi žmonės irgi gatvėse. Pirmos žinios per radiją: 2 mirę ir 100 sužeistų pirmos pagalbos centrinėje ligoninėje. Kiek vėlesnės žinios: 5 dangoraižiai sugriuvo, daug senesnių namų sugriuvo. Mes užsukome pas pažįstamus miesto pakraštyje. Radijo kas minutę praneša vis didesnes

nelaimes. Grįžome namo, paėmėme pagalves, megstinukus ir nuvažiavome į vieną vilų rajoną, pasistatėme automobilį nuošalioje gatvėje ir klausėmės radijo pranešimus. Nuolat praneša didesnes tragedijas. Aš kiek užsnūdau automobilį. Žmona nemiegojo. Apie 4 val. ryto grįžome namo. Mūsų papūga, kuri buvo vonios kambaryje, labai išsigandusi. Duris atidarius tiesiai skrido ant žmonos pečių ir prisiglaudė, prašydama globos.

Visas miestas naktį praleido aikštėse, gatvėse. Kita diena, sekmadienį, televizijoje rodomi vaizdai apie nugriuvusius, susmukusius pastatus. Vos už pusės kilo-

IŠ VISO PASAULIO

• JAV POLITINĖSE SFEROSE dominuoja 1968 m. rinkimai. Įvairiais spėjimais ir tyrimais bandoma įpristi tos ar kitos partijos kandidatus ir jų galimybes.

Dėl prez. Johnsono kandidatūros demokratai neabejoja, tik spėlioja, kad jis turės vienu ar kitu būdu rasti kelią pasitraukimui iš Vietnamo, nes negali leisti priartėti rinkimams su karu Vietname ir riaušėmis miestuose.

Respublikonų kandidatų prezidentus eilėse figūruoja tie patys: Nixon, Romney, Reagan, Rockefeller. Jų populiarumas taik krinta, tai vėl iškyla. Kai Nixon savo kelionėmis po užsienį ir kalbomis iškyla kaip valstybininkas, jam vis dar pristinga jėgos iškilti masėse vidaus politikos metmenimis. Reagan daug kam patrauklus savo kalbomis ir idėjomis, tik dar laukiama, kaip jam pasiseks tas idėjas įgyvendinti Californijoje.

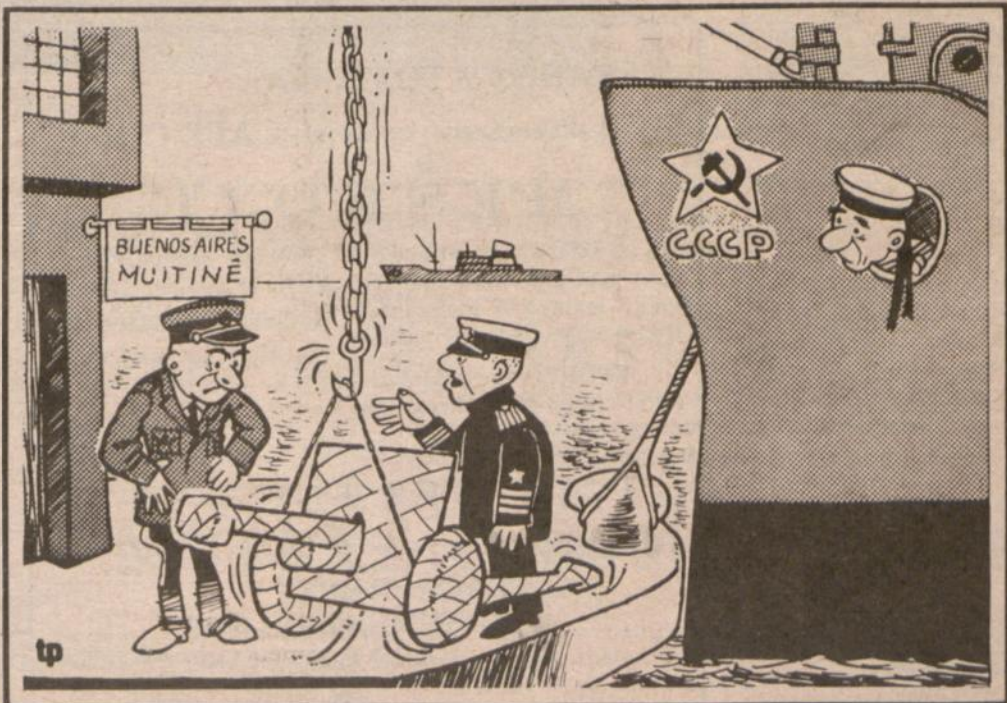
• NUOSAUKUS NEGRŲ VADAI praranda ryšį su masėmis, visą visuomenės dėmesį nukreipus į ekstremistų vadus. Tie gi, savo keliu, panaudoja riaušes ir neramumams kelti patį padūgnį elementą, kuris teroro keliu priverčia klausyti ir nuosaikesniuosius. Negrų ekstremistų judėjimas yra pasiekęs labai pavojingą kraštui stadiją.

• SOV. S-GOS diplomatas, paklaustas, ar jo kraštas sugebės šelpi Egiptą ir maistui, jei iškiltų reikalas, atsakė, jog sovietai remsią Nasserį jeigu reikėtų pirkti grūdų net iš JAV ar Kanados.

• JAV SPAUDOJE neabejojama, kad prez. Johnsono reikalaujami mokesčių pakėlimai Kongrese bus priimti, įrodinėjant, kad geriau milžinišką deficitą gelbėti mokesčiais, o ne sunkiai sukontroliuojama infliacija.

• FIDEL CASTRO vėl iškilio į pirmuosius spaudos puslapius aiškiai pabrėžęs, jog "juodosios jėgos" iškilimas, riaušės JAV miestuose veda prie partizaninio karo. Visa tai įteina į jo "strateginius" planus, — kenkti tokiais karais ir riaušėmis, silpninti JAV jėgas ir jas išblaškyti. Castro jau nebesitenkina P. Amerikos vyriausybės nuvertimo tikslais. Galimas, kad ir dar nepatvirtintas dalykas, jog Kuba apmokina partizaniniam karui ir JAV negrai.

metro nuo mūsų esančioje elegantiškiausioje urbanizacijoje, trys liuksusiniai dangoraižiai susmuko. Nuėjome pažūrėti. Vienas 12 (Nukelta į 2 psl.)

-- Kodėl išvynioti? Juk aš sakau, kad tai skirta mūsų ambasadai!...

ŽYDŲ ŽUDYMO FABRIKAS... (2)

Treblinkoj buvo baisiau, negu kitose mirties stovyklose

Visa tai Treblinkoj buvo suorganizuota tam, kad naujai atvykstančius į mirties stovyklą neišgąsdinti. Tik po to prasi-dėdavo tikrasis 'darbas'.

Prieš valdant stovyklą Kurtui Franzui, viskas ėjo "pavandeniui": deportuotieji nusirengdami ne tvarkingai mesdavo rūbus krūvon. Po to reikėdavo juos skirstyti, kas, aišku, užimdavo nemažai laiko. Franz suorganizavo nusirengimą pagal Fordo metodus, praktikuojamus fabrike. Jis taip pat suorganizavo žydų pagalbinis būrius. "Mėlynojo" būrio uždavinys buvo priimti atvykstančius žydus, o "raudonajam" būriui buvo pavesta nurengti atvykusius. Dvus pirmą komandą, deportuotieji nuimdavo skrybėles. Po antros komandos deportuotieji nusiimdavo apsiaustus. Po trečios komandos atiduodavo savo švarką. Skrybėlės čia, marškiniai ten, apsiaus tai čia... Deportuoti turėjo surišti savo batus, kad poros nepasimestų. Prieš tai, deportuotųjų batais negalima buvo pasinaudoti, nes nurenginė-jant 15,000 deportuotų per dieną, 15,000 porų batų susimaišydavo. Franz taip pat parinko žydus specialistus brangenybų rūšiavimui. Tie specialistai vadinosi "gold juden". Dantistams buvo pavesta išlupti iš lavonų auksinius dantis. Kirpė-

jai turėjo nukirpti moterims plaukus ir kadilgai negaištų, buvo išrastas "Treblinkos stilius", kuriam atlikti užteko penkių žirklių kirpimo ir nė vieno daugiau. Buvo stalių ir mūrininkų būriai, kurie atlikdavo įvairius pataisymus. Viskas ten veikė, kaip dideliame fabrike.

Franz susidūrė su problema, ar reikia žydams jau pradėjus duoti supras-ti kas jų laukia, ar slėpti iki galo. Jis nebuvo tos pačios nuomonės, kaip jo kolega Auschwitz mir-ties stovyklos komendan-tas Rudolf Hoess, kuris norėjo, kad deportuotieji iki pat gazo kameros durų nieko nežinotų apie tai kas jų laukia. Nurembergo teisme jis kaltino savo kolegą Treblinkos komendantą, kad šis bu-vęs "nežmoniškas", nes deportuotieji prieš įei-nant į gazo kamerą žino-davę, kad bus nužudyti. Tai Kurt Franz darė ty-čia, kad pakėlus "produk-ciją" ir sutaupius gazą.

Kai deportuotieji bū-davo išrengti ir nukirpti, buvo naudinga sukelti paniką. Ir jis nettyčia padarė ilgą 150 metrų ko-ridorių į gazo kameras, pavadindamas "keliu į dangų", kuriuo deportuo-tuosius versdavo bėgti, mušant rimbu, nes uždu-sę ir išsigandę žmonės greičiau mirdavo įtrauk-dami gazą. Tuo būdu ma-žiau reikėdavo gazo.

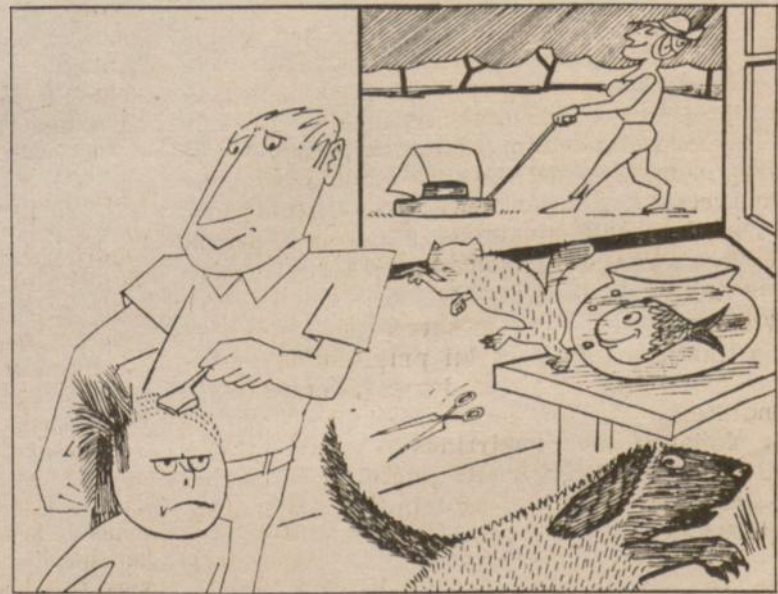
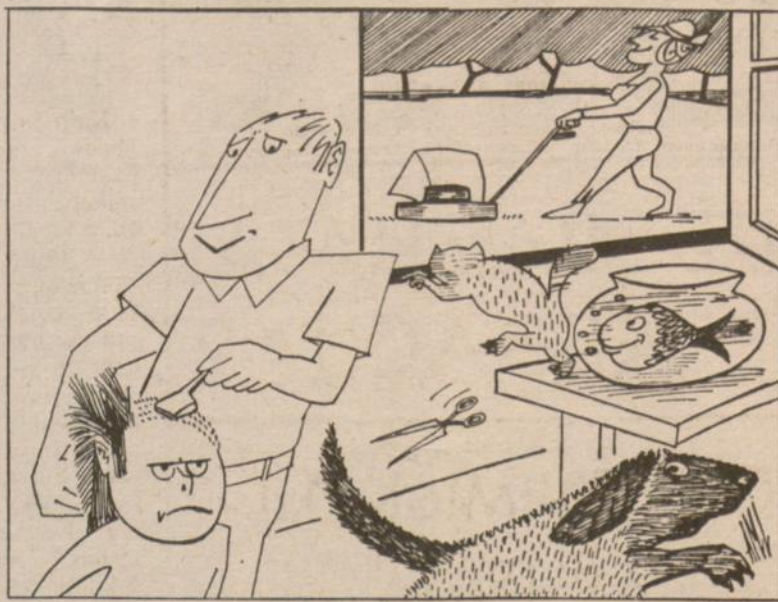
Kaip vokiečiai parink-

davo iš žydų tarpotiems darbams pagalbininkus? Labai paprastai, išban-dymo būdu. Atmetus vi-sus tuos, kurie neturėda-vo noro gyventi, paklau-sus, aišku, visi keldavo ranką, kad nori gyventi ir bet ką dirbti. Po to, klausdavo žydų, kurie kalba vokiškai. Kadangi žydų kalba artima yokie-čių, tai beveik visipakel-davo ranką, išskyrus tuos, kurie pagalvodavo, kad čia yra kokie spastai. Tretysis išbandymas bu-vo fizinė ir moralinė rez-istencija. Franzo pa-vaduotojas Max Bielas kreipdavosi į tuos, kurie praeidavo pirmuosius iš-bandymus: "Štai dabar jus muš. Tiekurie atlai-kys, pasiliks gyvi. Jei jūs norite mirti sakykit tuoj pat. Aš skaičiuoju iki dešimt, kad apsispręstumė-te".

Po to vokiečiai pradė-davo apsisprendusius žy-dus daužyti šautuvų buo-žem.

Knygos autorius Stei-ner nekaltina jų ir sako silpni buvo tie, kurie pa-siduodavo mirčiai ir drą-sūs tie, sutikę su bai-siausiu bendradarbiavi-mu, kad tik išsilaikius gyviems. Ir kai vėliau įvyko sukilimas, sukilo tie, kurie norėjo gyventi, bet ne tie, kurie kaip ko-kie avinai davėsi vedami į gazo kameras. Tie žy-dai, kurie neturėjo jo-kios drąsos gyventi, bu-

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynis klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit rasti tuos septynius skirtumus. Teisingą sprendimą rasite kitame puslapyje.

BEJĖGIS 'VICEPREMJERO' SKUNDAS

vo žydų tautai nereikė-mingi.

Buvo ir jaudinančių scenų. Kai vienas "rau-donojo" būrio žydas plė-sė nuo vienos žydės rū-bą, nes ji per lėtai ren-gėsi, suprasdama kad ji pasmerkta mirti, griebė jam už rankos sakydama: "Gyvenk, gyvenk! Tu esi mano sūnus, aš tavęs mal-dauju, gyvenk!"

Daug žydų žuvo dėl to, kad iki paskutinės mi-nutės nenorėjo tikėti, kad vokiečiai juos išžu-dys ir nebandė slėptis.

Paskutiniiais mėne-siais Treblinkoj buvo įrengti kabaretai, orga-nizavo šokių, sporto rungtynes. Tai buvo da-roma, kad pašalinus įta-rimą tų, kurie pagelbėjo žudyti kitus žydus. Kurt Franz žinojo, kad greit turės ir juos išžudyti, kad nebeliktų gyvų liudi-ninkų. Gi žinojimas, kad jų laukia mirtis, pasku-bins sukilimą, tad jiems suorganizavo "švelnų" gyvenimą įtarimus pa-šaltinti. Bet sukilimo or-ganizatoriai atspėjo sto-vyklos komendanto keti-nimus ir kad užtušavus pasiruošimus sukilimui, irgi stengėsi parodyti, kad jie džiaugiasi su-teiktais malonumais. Kol pagaliau atėjo suki-limo valanda, tada išžu-dė savo sargus vokiečius ir pabėgė į miškus.

Sena žydų daina sako, kad reikia turėti daug drąsos kristi žemai, kad gavus jėgų iškilti į vir-šų.

Ksaveras Kairys, tas pats, kuris Montrealyje sovietiniame paviljone buvo rodytas, kaip "Lie-tuvos vicepremjeras", atseit didelį svorį Lie-tuvos valdyme turįs pa-reigūnas, per maskvinį laikraštį skundžiasi Lie-tuvai pristata kiaulių auginimo tvarka... Mask-vos Sielskaja Žizn lie-pos 26 d. idėjo K. Kai-rio straipsnį tuo klausimu. Liepos 28 d. to straipsnio santraukėlę at-spausdino ir Tiesa Vil-niuje.

"Vicepremjeras" ra-šo, kad pirkėjai labai pa-geidauja kiaulienų, gautos, paskerdus jau-nus, specialiai išaugin-tus ir nupenėtus gyvu-lius. Tai bekonas, jo ga-miniai. Bekonas, sako, niekad neužsiguli ant pre-kystalių, bet jo mažai, ir pirkėjai siūloma rie-bi kiau-liena, kurios dau-gelis nenori. K. Kairys toliau primena, kad:

"Daugelį metų Lietu-vos kiaulių augintojai plėtė bekoninį šėrimą. (Pats Chruščiovas ka-dai prisiminė, kad Lie-tuvoj jau seniai turima gero patyrimo toj srity, ir ragino pritaikyti tą patyrimą kolchozuose. E.) Vaizdas staiga pasi-keitė nuo 1962 metų, kai buvo nustatytos dabarti-nės supirkimo kainos. Ūkiai greit persitvar-kė ir pristato riebią kiau-lieną. Tai jiems naudin-giau. Juk nupenėti rie-bią kiau-lę kurkas leng-viau. Mažiau reikia pa-talpų, darbuotojų. Gauti gerą bekoną žymiai su-dėtingiau. O jį realizuo-jant (Maskvos nustatyto-mis kainomis. E.), papil-domos išlaidos neapsi-

moka". "Kelių bekonų į mėsos kombinatus užtvėrė valstybinis standartas, kuriame pasakytą, jog bekonines kiaules gali-ma auginti tik speciali-zuotuose ūkiuose... Na, o ką daryti su nespeci-alizuotais ūkiais, išau-ginančiais pilnavėčius bekonus paprastose fer-mose! Ką daryti mūsų respublikos kaimo gyven-tojams, kurie nuo seno gamina puikų bekoną! Da-bar tokia produkcija lai-koma nekondicine, nors ji ir pačios aukščiausios kokybės".

Iš viso nustatytieji kiaulių supirkimo stan-dartai esą netikę: "Sa-kysim, kaip nustatys gy-vo gyvulio odos storį? O to reikalaujama, ir pri-ėmėjai dažnai bekonus skiria į mėsines kiaules. Ūkiai, auginantieji daug kiaulių, praranda šiuo at-veju dideles pinigų su-mas. Be galo sunku, lai-kantis standarto, nusta-tyti mėsos raumeningu-mą... Labai silpnai sprendžiamas aprūpi-nimas transportu kiau-lėms vežti. Nepritaiky-tose mašinose kiau-lės susižeidžia, ir puikūs be-koniniai paršai priski-riami prieš mėsinių kate-gorijos... Seimininkai vi-suomet turi būti užtikrin-ti, kad jie laiku galės atiduoti produkciją. De-ja, dabar tokio užtikrini-mo nėra".

Nusiskundimas atrodo rimtai pagrįstas. Bet bū-damas atspausdintas laikraštyje ir pasirašy-tas neva vicepremjero, jis liudija ne tik apie kiaulių, o ir apie kvislin-ginės valdžios padėtį Lie-tuvoj. (ELTA)

Žemė dreba...

(Atkelta iš 1 psl.)

aukštų namas su 41 butais susmukęs, vien tik žemės krūva. Visi gyventojai, apačioje buvusioj kavinėj, bu-vo šeimininė šventė, liko palaidoti tarp griuvėsių. Kariuomenės mašinos at-kasinėjo griuvėsius. Toje zonoje trys aukšti namai visiškai sugriuvę, visi tik apdriskę, kiti gerokai su-skilę, kuriuos reikė nu-griauti.

Inžinierių komisijos pranešė, kad 300 aukštų namų yra apskilę. Iš jų 15-ję už-drausta gyventi. Aukštais namais čia vadinama, kurie turi 10-20 aukštų.

Laikraščiai pilni šiurpių vaizdų. Viesiems pažįstami žmonės, artistai, televizijų direktoriai, atkasami iš griuvėsių apsikabinę su sa-vo sūnumis ir dukterimis. Kituose griuvėsiuose girdė-tis šauksmai gyvų vaikų. Cemento luitus negalima judinti, nes grius. Mėgina-ma atkalti skyles ar pri-piauti su elektriniais akme-niui piauti piūkiais.

Iš lietuvių niekas nėra žuvęs. Viena tik senesnė moteris, daktaro Armanavi-čiaus žmonos motina gavo nervų smūgį, turėjo būti nuvežta į ligoninę.

Jausmas, kurį kiekvienas čia mes išgyvenome, yra baidus: duslūs ir gilūs smū-giai, sekantys vienas po ki-to. Namai svyravo, visi jautėme, kad namai griū-na. Kas buvo lauke, matė, kaip aukštesni namai svy-ravo lyg po porą metrų į vieną ir kitą pusę.

Viesiems mano draugams ir kartu visiems lietuviams linkim, kad Dievas apsau-gotų nuo panašių pergyve-nimų.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JĖROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Vila jau atidaryta ir priima svečius vasarajimui.
Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ — MARJA JANSONAS
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655.
Tel. (617) 428-8425.

Vila vasarajimui atidaryta iki rugsėjo 15 d.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma; ATLANTO vanduo šildo-mas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietu-viška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias są-lygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONĄ PRADĖJOME BIRŽELIO 18 D.

MEŠKA

42 BEACH STREET

MONUMENT BEACH

CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DIRVAThe Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpiūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

GYVENIMIŠKOJI APLINKA

Gyvendami Amerikoje matome, kad grupė žmonių alkūnėmis stumdantis nori išsiveržti į visuomenės viršūnes. Tai vadinasi kova už socialinę, ekonominę ir visuomeninę lygybę. Kai kas sako, ir net raštu tvirtina, jog, pvz., baltoji rasė yra daug padariusi, kad išlyginti juodųjų rasei padarytą skriaudą. Bet juodosios rasės žmonių vadai savo metodais gali sunaikinti ir tuos laimėjimus ir gali visam reikalui pakenkti daugiau, nei pakenkė buvusieji vergų pirkliai.

Vadovaujantis jėgos ir savo populiarumo iškėlimo tikslais, tam reikalui prisitaikius metodus, galima laimėti laikiną dėmesį, bet ne tikslo įgyvendinimą.

Ir skriauda nėra išskirtinas, o visuotinas dalykas. Žmoniją gali skriausti gamta, gali skriausti ir žmonės, paskendę egoizmo ir savimeilės verpetuose.

Gyvendami Amerikoje, kurie tik turėjome progos praversti akis ir pamatyti kitą jos gyvenimo pusę, o ne vien tik iš gerai atspausdintų žurnalų reklaminių puslapių, pamatėme ne vien tik galingos valstybės ūkinę pažangą, autoritetą tarptautinėje politikoje, nepaprastą technologijos ir kitų mokslo sričių pažangą, bet ir negeroves, kurios ne taip greit pašalinamos jas pamačius. Matome demokratiją, kur apeinamos visos demokratinio žaidimo taisyklės, matome gabius sportininkus, paperkamus sporto srities koncernų, matome pastangas miestus išlaikyti švariais ir maloniais pabuvoti ir kartu, sutemus, tuščias gatves, nes žmonės bijo jose pasirodyti.

Kontrastų tai šalis. Gal todėl kad didelė. Dideli užsimojimai, bet ne visuose užsimojimuose randi gryną norą ko nors atsiekti, o tik ambiciją greičiau praturtėti, garbę ir pripažinimą užsitarntauti.

Gyvenimo eiga įtraukia į ją ir daugelį tų, kurie ne tą Ameriką tikėjosi pamatyti. Kad atsispirti srovei, nešančiai tuo "amerikietiškoju tempu", kad išlaikyti savąjį "as", kad suprasti, jog ne tik šia diena gyvenam, ne visiems lygiai pasiseka.

Matyti, kas darosi aplink, būtina. Iš klaidų mokytis reikia. Tik dar nereikia skubėti sakyti, jog tai jūjų klaidos, kuriose nesame paskendę. Kas žino? Gal tik taip atrodo...

Mums rašoKELI ŽODŽIAI
V. ŠIRVYDUI

Vienybė 13-me nr., Vytautas Širvydas, kartodamas savo sūliomą bendravimą "lietuvių su lietuviu" t.y. amerikiečių važiavimą į Lietuvą, mūsų širdžių suminkštinti savo rašiniuose ir su Maironiu laipiojo į Gedimino kalną ir su Basanavičium (bent mintimis) "vis grįžtame į Vilnių, į Lietuvos sostinę..."

Dar didesniai sugraudinimui dažnai pridėdavo ir Tysliavos vardą, kad pasektume jo pavyzdžiui... nors Tysliavos tik pečiai į Lietuvą nuvežti, o mums sūlioma važiuoti "su kūnais ir dūšia".

Karpiui, nesutinkančiam raginti amerikiečius grįžti su bolševikinių okupantu bendrauti ir jį pripažinti, kad ir iškraipymas mintis, priekaištai: "Kas

nori, tegul su gerbiama Karpiui jiems nugaras atsuka..." Visi žino, kad Karpius pripažįsta bendravimą su savaisiais tuo vieninteliu galimu būdu, kaip dabar daroma laiškais, siuntiniais. Širvydas žino tik atsukimą nugaros lietuviams, o ne Kremliui bernams.

Širvydas, vietoje priekaištavęs nepaklausantiems jo važiavimą į Lietuvą, tegul keliauja pats, pasekdamas Basanavičiaus pavyzdį, kuris carų laikais 25 metų svetur išgyvenęs, kad ir slapta sugrįžęs iš Bulgarijos į Vilnių, Lietuvoje galėjo gyventi, su visais lietuviams bendrauti ir veikti.

Naujieji ateiviai, kuriems Širvydas dažnai reiškia neapykantą, turėjo daug svarbesnę priekaištą Lietuvą aplėisti -- Sovietų armijai išsiveržus, negu carų laikais bėgusieji nuo tarnavimo Rusijos kariuomenėje, arba tie, kurie turėjo sprukti nuo žandarų už monopolijų langų daužymą (jų dar viena-kita savo tarpe turime).

Patariu Širvydai atsiminti štai ką: Kai po 1917 metų revoliucijos mūsų socialistai, virte komunistais, agitavo-ragino Lietuvius važiuoti pamatyti Rusiją, Dr. Jonas Šliupas siūlė nupirkti laivakortes tiems agitatoriams patiems į Sovietų "rojų" važiuoti, bet nei vienas nepasidrausino.

Carų laikais, kad ir slapta iš Lietuvos išvykę, praėjus eilei

Komunistai meluoja ir neraudonuoja...

Kaip jau buvo pranešta, liepos pradžioje Vilniuje pasigarsino "LTSR užsienio reikalų ministerija". L. Diržinskaitė, tos "ministerijos" kaip ir vadovė, grįžusi iš Montrealio, pasikvietė keletą Maskvoje reziduojančių užsienio korespondentų ir surengė su jais pasikalbėjimą. Nepasitikėdama savo sugebėjimu formuluoti visus atsakymus pagal liniją, buvo pasikvietusi į talką ir keletą vietinių ekspertų, kurie, kiekvienas pagal specialybę, atsakinėjo į žurnalistų klausimus. Laikraščiuose (savuose) Diržinskaitė pasigarsino, kad toj spaudos konferencijoje dalyvavo žurnalistų iš Anglijos, Australijos, Kanados ir Japonijos.

Liepos 15 d. ir Jungtinės Valstybės, Bostone, The Christian Science Monitor priede pasirodė stambiomis nuotraukomis papuoštas ir su nuotraukomis ištisą puslapį užėmęs pranešimas apie tą spaudos konferenciją. Pranešimo autorius — to laikraščio korespondentas Takashi Oka, japonas.

Papasakojęs šiek tiek matytų bei girdėtų įspūdžių iš Vilniaus, vis stengdamasis laikytis neutraliai, korespondentas perdavė tris savo toje konferencijoje iškeltus klausimus: dėl Lietuvos nepriklausomybės netekimo, dėl Lietuvos ūkininkų žemės netekimo ir dėl religijos laisvės stokos. Ten pat atpasakojė ir jo išgirsčius atsakymus.

★

Liepos 31 d. tame pačiame laikraštyje pasirodė Juozo Audėno laiškas dėl tų atsakymų.

— Nė vienas iš tų oficialių

metų, sugrįždavo ir apsigyvendavo niekieno nekludomi; galėdavo nusipirkti ūkius ir kitokį nejudamą turtą. -- O dabar, Širvydas gerai žino ką bolševikai su žmonių turtu padarė, ir ką su žmonėmis daro, kad ir į svečius parvažiuos.

Širvydo tikrinimą kad parvykstantieji maloniai, drauginai priimami, sugriaua kad ir šios vasaros pradžioje vieno clevelandiečio patyrimas: parvykęs pamatyti savuosius, gavo juos, tik parinktus, pamatyti atvežtus viename kambaryje -- ir daugiau nieko.

Greta kitų dalykų, kuriems Širvydas Vieniye naudojosi, jis vis graibstė Dirvai už skvernų, bandydamas įtikinti senosius ir naujuosius ateivius, kad Vieniye priklausė pagarba ir parama už jos nuopelnus tautinei srovei. Bet reikia jam priminti, kad ne dabartinei Vieniyei ir ne už dabartinius jos "nuopelnus" bent kokia pagarba priklauso, ir gal taip ir bus gerai kaip pasibaigė -- kad Širvydai pasibaigė galimybės toliau tai kartoti, ir Tysliavos vardas įvairiai linksniuoti.

K.S. Karpius

lių atsakymų nebuvo sąžiningas, — rašo J. Audėnas.

— Pirmą, 1940 metais, kai sovietinė Raudonoji armija, 300,000 jos, užplūdo Lietuvą ir Maskva atsiuntė gaujas NKVD ir kompartijos pareigūnų, lietuvių tautai buvo liepta balsuoti už komunistų partijos kandidatus ir Maskvos parinktus asmenis į vadinamąjį liaudies seimą.

Tas vadinamasis seimas nereiškė lietuvių tautos valios. Komunistai niekad neklausė žmonių sutikimo, jie visada žmonėms tik diktavo. Todėl tai yra grynas melas, kai komunistai tvirtina, kad Lietuva neva prašiusi priimama į Sovietų Sąjungą. Pati komunistų partija yra Sovietų Sąjungos partija, o ne Lietuvos. Lietuvoj komunistų partija yra tik maskvinės partijos padalinys; apie 30 nuosimčių jame yra iš Rusijos.

Antra, sovietai suvalstybinio žemę be atlyginimo; Lietuvos ūkininkų žemė tapo paversta Sovietų Sąjungos nuosavybe. Taigi, Stanislovas Juozapavičius neteisis, sakydamas, kad "niekas iš ūkininkų žemės neatėmė".

Iš tikrųjų religinė praktika Lietuvoje tramdoma ir tikinčiųjų persekiojimu ir bažnyčių likvidavimu. Pavyzdžiui, 1940 metais Lietuvoje buvo 1,099 katalikų bažnyčios, 1,580 kunigų, 12 vyskupų. Dabar tik 571 bažnyčia, 850 kunigų ir trys vyskupai, iš kurių tik vienas teleidžiama eiti pareigas, o kiti du laikomi namų arešte.

Tai ne vien Stalino darbai. Chruščiovas tęsė tą patį. Dabar Brežnevas vykdo tą pačią komunistų partijos politiką ir ūkinėje ir religinėje srityje.

★

Tuo tarpu dar nepatirta, ar kiti užsienių laikraštinninkai, dalyvavę toje Diržinskaitės konferencijoje, ką nors parašė apie tai, pav. Anglijoje ar Australijoje. Toki parašymai gali sudaryti nepraleistiną progą tą konferenciją atitinkamai pratęsti, kaip tai įvyko Bostono CSM.

(ELTA)

Mažas lietuviukas žemės rutulį ieško Lietuvos...

L. Kančausko nuotrauka

PASKUTINĖS E. GALVANAUSKO DIENOS

Dar gyvendamas Madagaskare, Ernestas Galvanauskas susirgo vėžiu, kuris operacijos būdu buvo apvaldytas, bet ne galutinai pašalintas. Vaistai, kuriais buvo kovojama su vėžiu iššaukė kitas ligas: negyjančias žaizdas rankose, kojų tinimą ir kitų organų sutrikimą. Šią vasarą dar prisidėjo lumbago, visai nusilpo regėjimas ir klausos ir prasidėjo aštresni priepuoliai.

Liepos 6 d. broliui Gediminui rašyto laiško paskutinis sakinyš taip skamba: "Su šiuo pasauliu greičiau atsisveikinsiu, kaip anksčiau buvau numatęs". Liepos 8 d. E. Galvanauskas buvo išvežtas į Chamberg kliniką. Po mažo pagerėjimo pervežtas į Aix-les-Bains ligoninę, kur liepos 21 d. pirmą kartą neteko sąmonės. Naktį iš 23 į 24 d. vėl neteko sąmonės ir mirė liepos 24 d. 2 val. ryto gavęs paskutinįjį patepimą.

Kun. J. Petrošiui atlaikius gedulingas mišias ligoninės koplyčioje, velionies palaikai buvo palydėti į Aix-les-Bains kapines liepos 26 d. Laidotuvėse dalyvavo: brolis Gediminas

Galva iš Chicagos, kun. J. Petrošius, A. Gorskis, velionies anūko Blonde šeima ir keletas prancūzų šeimų. Ant kapo padėtas šeimos vainikas, Prekybos Instituto auklėtinių ir bendradarbių, Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės ir prancūzų gausios gėlių puokštės.

KIEK YRA MIŠKŲ

Vilniaus miškų ūkio vyriausiasis miškininkas (miškų ūkiais dabar vadinamos buvusios urėdijos) liepos 28 d. VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTYJE rašo, kad "Be valstybinių, respublikoje yra 400,000 ha miškų, priklausančių kolūkiams ir tarybinams ūkiams. Jie sudaro 23 procentus visų respublikos miškų". (Atseit, visas miškų plotas skaičiuojamas apie 1,739,000 ha).

Apie tuos kolchozinius-sovchozinius miškus miškininkas sako: "Šių miškų stovis labai blogas. Jie neišvalyti... Ugdomųjų ir sanitarinių kirtimų nebūna, stengiamasi kirsti tik gražius, sparčiai augančius medžius, kurie dažnai naudojami ne kaip statybinė medžiaga, o kaip malkos... neretai pasitaiko gaisrai, plinta kenkėjai... stebina ir žemės ūkio ministerijos pažiūra šiuo klausimu... nėra jokio centrinio organo, kuris rūpintųsi... Žemės ūkio ministerija neužsiima. Miškų ūkio ministerijoje... šiais klausimais užsiima tik vienas žmogus".

Išvada — reikia dar vienos įstaigos... (ELTA)

7 SKIRTUMAI

1. Medis dešinėje arčiau krašto; 2. Stikliniame inde vienu oro burbuliuku mažiau; 3. Matoma katės ketvirtoji koja; 4. Langas apačia kitokia; 5. Šuns snukis kitoks; 6. Dingo vaiko ausis; 7. Žolės plovimo mašinos rankena kitokia.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMACK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

LIETUVIŠKI VIDURAMŽIAI

Religijos pakeitimas Viduramžių pabaigoje lietuvių tautai buvo dramatiškas, skaudus, agonizuojantis aktas. Tautos likimui ir būdai, šalia teigiamųjų, jis turėjo gana daug ir neigiamų padarinių.

Naujoji religija į mūsų tautą atėjo ne savaime, ne natūraliais įsitikinimų pasikeitimo keliais, ne per įrodinėjimus, ne gražioju, ne užburiant naujosios religijos moralinių ir dieviškų vertybių viršenybę. Ji, rupiai tariant, buvo primesta iš viršaus karine ar politine prievarta ir jėga. Ji buvo brukama tiesiai arba žiaurių priešų imperialistų, arba nebeišvengiamai perimta iš draugiškesnių kaimynų, irgi dar labai nesėkmingai krikščionių, tam, kad anam pilčiausiam priešui atimti pagrindą prieikabai aiškių žemes krikščioninti, t.y. grobti.

Tokiom aplinkybėm "primant" naujos pasaulėžiūros koncepcijas, iš to tikybų pasikeitimo laikotarpio neatirsidavo nei vieno lietuvių šventojo, nei apaštalo, nei pasaulyje garsaus pamokslininko, nei teologo, nei rašytojo. Tat parodo, kad ne tik lietuvių liaudis, bet ir didikai naująją religiją nesižavėjo, bent pradžioje jos nemėgo, jos tiesiomis netikėjo ir nepasitikėjo, krikščionys labai palengva ir daugiausia iš prievartos. O vėliau tautai gana skaudžiai atsiliepė jų būdai ir jų dvasiai.

Karaliaus Gedimino bendra laikiai "pagonys" tai buvo daug mažieji Simano Daukanto išidealizuoti senovės žemaičiai ir kalnėnai, kurie pajėgė įkurti didelę imperiją. O vėliau krikščionybę priėmusieji lietuviai, daugiausia svetimų vyskupų dvasiškai rikiuojami, dar šimtmeti šiaip taip išlaikė gražų tėvų palikimą, bet ilgainiui smuko, silpo, nustojo vidinės stiprybės, atramos ir veržlumo ir, tartum įsivargę į mažavertystės kompleksą, nebepasitikėjo savimi, griebėsi už naujųjų svetimų, titulių ir papročių, pagaliau svetimų kalbų ir kultūrų - ir taip netrukus prasidėjo keistas, įėjus ne beprotiškas, masinis aukštuomenės ištuėjimas. Jie prarado imperiją, paskui savo valstybę.

Be abejo,ariant pagal E. Gibboną, tam "Decline and Fall of the Lithuanian Empire" buvo visa eilė ir kitų aplinkybių, bet kiekvieno atveju su juo sutapo ir prievartinis krikščionybės uždėjimas mūsų tautai. Ir tai gal nebuvo tik atsitiktinumas. Tai buvo dvasinis senųjų aiškių nuginklavinimas, o naujasis

apginklavinimas ne jų naudai. Nes krikščionybės misionieriai, atnešę mūsų tautai naują žydų Dievo mitą, anot M. Biržiškos, žiauriai rove visas senojo lietuvių tikėjimo piktžoles, skelbė juos pačius buvus visokio pikto ir nedorumo žmonėmis - tamsiais, kvailais, doroviškai nešvariais. Ir rove taip, kad nei pėdsakų nepasiliktų. Kam čia domėtis tokios "žetoniškos tikybos" palikais!

Gi vėliau, kai atsirado noras ką daugiau patirti, jau stigo aiškių duomenų, prasidėjo spėliojimai, legendų kūryba, kuri trunka ligi šiol, - nors visa tai, palyginti, įvyko dar ne taip seniai.

Taip lietuviai neteko senų savo tikėjimo mitų, kurie jų gyvenimui teikė prasmę ir laidavo pakankamai gerą dorinę tvarką. Naująjį mitą iš Romos retas kas tesuprato. Praradę savo dvasinius lobius ir pasitikėjimą savimi, lietuviai be abejo turėjo pasijusti, kaip tie dabarties pagonys negrai Afrikoje, kuriems buvo primesta krikščionybė. Mūsų protėviams jų teko giedoti ir visuomet klausyti nesuprantamus lotyniškus himnus. Krikščionybės skelbėjai lenkų ir vokiečių dvasininkai bei jų diduomenė ėmė atrodyti aukštesnėmis būtybėmis vien dėl to, kad jie krikščionybės nešėjai. Ir lietuvių diduomenė griebėsi visokių svetimų išbaltinimo kremų, idant pasidarytų panašesnė į anuos.

Šiandien mūsų katalikiškoje užsienio inteligentijoje pastebimas gyvesnis susirūpinimas dar kartą aiškiau nustatyti krikščionybės įvedimo datą Lietuvoje. Ir, lyg tai būtų labai svarbu ir reikšminga, agituojama tą datą nukelti į kaip galima ankstyvesnius laikus. Kadangi ankstyviausias buvo karaliaus Mindaugo krikštas, tai nuo čia ir siūloma pradėti mūsų civilizacijos istoriją. Iš tikrųjų mums tai duotų septynių šimtmečius "krikščioniškos civilizacijos".

Taip. Tik gaila, kad po Mindaugo nužudymo visa Lietuva vėl grįžo daugiau kaip šimtmečiui prie savo Perkūno ir kitų jį ištikimai saugojusių dievybių. Jogailla su Vytautu, skatinami ne teologinių, bet aiškiai politinių sumetimų, lietuvius dar kartą užsimojo krikščionį jai 14-tojo šimtmečio pabaigoje, ir jiems kiek geriau sekėsi. Bet per visą sekantį 15-įjį šimtmetį

kaip reikiant sukrikščionėję gal tik aukštasis socialinis luomas. Gi kai 16-tame šimtmečiuje savitarpį pikta susipešė ir patys "baltieji" krikščionys (Roma su įvairiais Bažnyčios reformatais), naujuoju Dievu pasibodėję atkakliausieji ir ištikimiausieji mūsų giminės broliai žemaičiai vėl daugelyje vietų užkūrė Amžinosios Ugnies aukurus!...

Visos tos istorinės datos rodytų, kad Lietuvos krikščioniškoji civilizacija nėra labai sena. Iš tikrųjų, ji bene pati jautiausia visoje Europoje. Jos žaknys tesiekia maždaug tik 5-6 šimtmečius. Gal kiek ir nesmagu pripažinti, bet palyginant su Mažosios Azijos ir Viduržemio jūros aplinkinėmis tautomis, bendrosios krikščionybės raidoje ir sklaidoje mes tuo būdu dabar išgyventume tik ankstyvuosius Viduramžius (protestantų istorikų dažniausia pavadinamus "Tamsiaisiais Amžiais").

Be abejo, mūsų naudai ir paguodai padėjo aplinkybė, kad kuomet galima ne pačiam pionieriškai kurti, bet tik kitus pasekti bei kitų atsiekimais pasinaudoti, tai pažangos tempas greitėja. Tačiau vistic savo būdu ir visa tikybinių išgyvenimų psichologija mes, kaip krikščionys, dar vargiai spėjome išsivirti iš Viduramžių spektro.

Savo tiesomis išdidi Roma taip pat laikė mus nevertais dėmesio ir kiek ryškesnio palankumo, nors, rodos, jamausius Europos krikščionis kaip tik turėjo labiau ir dažniau paglostyti. Paskelbusi šventaisiais daugybę ankstybųjų Viduramžių kan

linių ir pamaldžių, mums šiuo atveju ji vis buvo labai šykšti, o gal tokių vis nerasdavo?...

Mūsų dvasininkai teologai savo traktatuose ligšiol irgi nerodėdavo originalaus pionieriškumo, vis daugiau sekė nusistovėjusias kryptis, vis šildėsi labiau konservatyviųjų pusėje. Kai kurie pasauliečiai teologai (A. Maceina, J. Girmius...) protarpiais įgauna kūrybinės drąsos, bet ne tiek, kad žilagalviai Romos cenzoriai turėtų pagrindo susirūpinti.

Tikėjimo ir ištikimybės požiūriu, mes esame rami ir nepavojinga paklusniųjų tauta, o tokiais mažiau bereikia rūpintis. Tokios tautos katalikams, aišku, nėra reikalo skirti kardinolų iš jos tarpo, Negrams, indams, geltonodžiams dabar kas kita. O mums atstovauti pilnai užteks geraširdžio kardinolo Samorės...

Roma mus apeina, mažai skaitosi, o vėliausiais laikais mūsų tautos likimu (politine prasme) gal ruošiasi net kiek paprekiuoti. Mes čia savitarpį pagoniškais perkūnais viens kitą svaidome, išdavikais, okupanto bendradarbiais ir okupacijos pripažintojais vadiname tuos, kurie susitinka, pasikalba ar alaus kaušu pavaišina bolševikinį lietuvių išanapus. Bet kai Vatikane kalbamasi su tokiais svečiais iš Sovietijos, kaip Chruščiovo žentu Adžubėjumi, ministru Gromiko ir pačiu prezidentu Podgornym, kai ten išventinamas sovietinių pareigūnų atlydėtas naujas lietuvis vyskupas tarybinei Lietuvai, - tai mes tokiais atvejais, kaip ištikimieji, gana ramūs, nuolankūs ir net kone dėkingi. Lietuvis nepasitiki lietuviu, įtarinėja, prisipyręs krapšto, ar nesuras ko blogo. Bet italais pastiki!

Keista, lyg tarsl mes nebūtume ankstyvųjų Viduram-

žių krikščionys. Juk šiaip mūsų gyvenime, ypač išsivijoje, daugiau negu kitose senesnių krikščioniškų civilizacijų tautose, tebepastebimas neofitų įkarštis, fanatizmas, tolerancijos stoka, kitaip galvojančio ir tikinčio neapykanta ir, žinoma, heretiko baimė bei geismas jį ko greičiau sunaikinti, - ir su šaknimis rauti viską, kas bent primintų tą dar netolimą senąją mūsų pagonybę.

Todėl, atvirai kalbant, tokį Juozą Kojelį aš puikiai suprantu ir galėčiau sakyti, kadatsiškai gauti istorines sąlygas netgi pateisintu. Iš ankstybųjų Viduramžių psichologijos ir dvasinės sąrangos atstovo mes negalime reikalauti, kad jis galvotų ir elg-

tųsi, pavyzdžiui, kaip italų Renesanso ar anglų bei prancūzų L'age de Raison ("Proto Amžiaus") žmogus...

Supratimas supratimu, patiesinimas patiesinimu, - bet jausmą daug sunkiau sukontroliuoti. O mano jausmas šiuo atveju yra - kančia ir liūdesys.

JEWELRY

DROP HAMMER OPERATORS, PRESS HANDS, BENCH WORKERS, FILERS, POLISHERS, LAPPERS, PORTER.

Experience necessary on Die Struck Rings. Modern jewelry MFG. Plant in union. Steady employment, overtime and benefits.

TESSLER AND WEISS

2389 VAUX HALL RD., UNION, N.J. (85-91)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

AFFILIATED WITH

PODAROGIFTS, INC.

Priima Sovietų Sąjungoje gyvenantiems giminėms užsakymus B U T Ū, o taip pat, Sovietų gamybos prekių: — AUTOMOBILIŲ, ŠALDYTUVŲ, TELEVIZIJOS APARATŲ, SKALBIAMŲ MAŠINŲ, PRODUKTŲ ir t.t.

Informacijų ir nemokamų katalogų galite gauti vyriausioje įstaigoje arba viuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
TEL. CI 5-7905

Viešėdami Chicagoje pirkite naujoį modernioį

PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. St. Remy Imp. 3 Str.
Napoleon Brandy 5th — \$4.39
2. Sunny Brook 80 proof wiskey 5th — \$3.39
3. Imported Scotch Wiskey 5th — \$3.98
4. Imported French Cordials 5th — \$2.98
5. Liebfraumilch German Wine 5th — \$0.98

6. Imported French Brandy 5th — \$3.35
7. Ricadona Vermouth 30 oz, Bot. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

ŠPIONAŽO
PINKLĖSE

JOHANNES M. SIMMEL

(48)

-- Jūs žinote, kad aš trumpą laiką gyvenau Marselyje. Ten susipažinau su dviem asmenimis: Paul de la Rue ir Fred Meyer, -- kurie dabar yra Toulouseje.

Tai buvo du valkatos, kuriuos Tomas "išlavino", padarydamas džentelmenais ir su jų pagalba iš juvelyro Mariaus Pissaladiere buvo pavogta brangenybių už 8 milijonus. Aišku, Tomas pulkininkui nepasakojo, kokie buvo jo santykiai su tos rūšies žmonėmis.

-- Tokiu būdu aš vyksiu į Toulouse! -- pasakė jis

-- Į Toulouse?

-- Aišku! Ten negali būti nusikaltimo, kurio smulkmenų tie du "ponai" nežino. Ir jie man pasakys viską ką žino.

-- O kaip su Gestapu?

-- Jūs, pulkininke, turėtumėte pamatyti Eicherį. Reikia jam paaiškinti, kad mums Ferroud yra labai svarbus šiuo momentu ir pasiūlyti Gestapui mūsų talką, aiškinant Peterseno žmogžudystę.

Majoras Brenner nusiėmė akinius ir atidžiai pradėjo valyti stiklus. Tame kvailame rezistencijos reikale jis vos nenudėgė pirštų, prieštaraudamas Lieveniui. Rezultatas? Jis žvilgtelėjo į savo antpečius.

-- Gerai apgalvojęs, -- pasakė jis, -- aš prisijungiu prie Lieveno nuomonės. Reikia, kad mes nepaliktumėme nuošaly. Šitas įvykis atrodo labai svarbus...

Pulkininkas sujudėjo kėdę:

-- Jūs norite, kad aš dar kartą eičiau pas tą kiaulę maldauti?

-- Nėra reikalo maldauti, pulkininke, -- sušuko Brenneris. -- Panaudokim seną metodą. Jūs prisistatysite uniformoj ir po pažastim turėsite labai slapta bylą!

-- Jūs abu esate pasitę, -- atsakė pulkininkas, -- Eicheris vien tik mane pamatydamas gaus apopleksiją!

-- Tas Lievenas tikras š...! -- sušuko savo biure Sturmbann-fuehrer Eicheris.

Su juo buvo jo adjutantas Winter ir Obersturmuehrer Ernest Redecker. Tai įvyko 1943 m. rugsėjo 23 d. apie 7 val. vakaro. Eicheris, po sunkaus dienos darbo, mėgdavo su savo adjutantu gurkšnodami konjaką pasišnekti. Į kompaniją pakviesdavo Redeckerį, kuris buvo galingojo Heinrich Himmlerio švogeria. Karts nuo karto Redecker gaudavo iš Himmlerio asmeniškų laiškų ir pasididžiudamas juos parodydavo Eicheriui. Tad buvo svarbu su tokiu asmeniu palaikyti "artimą" kontaktą. Ką jis ir darė.

Bet ši kartą nebuvo paprastas pasiplepėjimas.

-- Kas dieną vis būnaresnės naujienos, -- murmėjo Eicheris.

-- Abwehro pulkininkas Werthe ką tik išėjo iš mano biuro.

Ir Eicheris vėl pradėjo keiktis, koliodamas Lieveną.

-- Ar tai tas, kurį mes turėjome savo rankose?

-- Taip, jį turėjome savo rankose, bet ne užtenkamai tvirtai.

Aš jus atsiprašau, kad šiandien vartoju tokį leksikoną, bet šis biurys mums daro vis naujų rūpesčių.

-- Koks reikalas šį kartą? -- paklausė Winter.

-- Peterseno žmogžudystė.

Himmlerio švogeria staiga padėjo konjako stiklą ant stalo. Jo veido spalva pasikeitė. Visiems buvo žinoma, kad Redecker turėjo artimus ryšius su Petersenu, tad susijaudinimas buvo pilnai suprantamas.

Eicheris papasakojo, ką pulkininkas Werthe jam išdėstė. Abwehr domisi šiuo įvykiu ir bankininkas Ferroud yra svarbiausias asmuo, galintis padėti išaiškinti valiutos spekuliaciją, kurioj nėra jokios abejonės, kad yra įvelti aukšti vokiečių pareigūnai.

Redecker ištuštino savo stiklą iki dugno. Jo nervingumas toks buvo didelis, kad apvertė stiklą.

-- Tad kas? -- paklausė jis, stengdamasis išlaikyti normalų balsą.

-- Koks yra ryšys tarp Peterseno žmogžudystės ir valiutos spekuliacijos?

-- Aišku jokio. Bet Werthe manęs prašė leisti Abwehriui dalyvauti šios biurios žmogžudystės anketoj.

-- Ir jūs, aišku, atmetėte jo prašymą? -- paklausė Redecker susijaudinęs.

-- Aišku, pradžioj atmečiau. Bet jis man parodė "Gekados" bylą ir insistavo, kad aš išbiuro paskambinčiau admiralui Canaris.

Ir Canaris prieš tai kalbėjosi su jūsų švogeria. Prieš pusvalandį gavau telegramą iš ministerijos, kurioj mums įsakoma anketa vesti bendradarbiaujant su Abwehru.

Ant Redeckerio kaktos pasirodė prakaito lašai. Toniekas nepastebėjo. Jis atsislojo ir nusišukęs nusišluostė.

-- Werthe jau išvyko į Toulouse, -- tęsė Eicheris siusda-

mas, -- Ir žinot kas jį lydi? Lievenas! Tas baurus dvigubas agentas. Šis niekšas apgavo mūsų žmones. Tai tipas, kurio vieta kartuvėse.

Ir Eicheris iki dugno išgėrė savo konjaką.

-- Jei man kada pavyks šį tipą paimti į savo rankas... Kas yra?

Į kambarį įėjo vienas tarnautojų.

Tomas greit susirado Toulousej savo draugus. Ant jų apartamento durų buvo išgraviruota kortelė: "Paul de la Rue - Fred Meyer, nekilnojamo turto pardavimo agentai". Tai skaitydamas Tomas plyšo juokais. Nėkilnojamo turto pardavimo agentai! Kai jis juos pažinojo, buvo paprasti vagiškai, klastotojai! Durs atsidarė ir pasirodė Paul de la Rue, apsirengęs pagal paskutinę madą, stengdamasis išlaikyti aristokratišką išvaizdą.

-- Labą dieną, pone, prašau įeiti biuran... -- pasakė jis iškilmingai kirčiudamas žodžius. Paskui sušuko: -- Viešpatie, bet tai Pierre!...

Jis apkabino Tomą, vadindamas Pierre, nes tuo vardu jį pažinojo.

-- Man pasakojo, kad Gestapo tau buvo nupirkęs pušinį karstą!

Tomas turėjo didelį vargą išsisukti nuo glamonėjų.

-- Pas jus čia gražu, -- pasakė jis įeidamas vidun, -- Mano pamokos davė vaisių. Tik turėtumėte nusikratyti šitų nuogų šokėjų figūrėlių, tai netinka jūsų luomui.

-- Kur tu, po v...,, buvai dingęs? -- paklausė Paul atidžiai žiūrėdamas. -- Kokie vėjai tave čia dabar atpūrė?

Tomas išdėstė situaciją. Paul klausėsi tylėdamas, karts nuo karto linguodamas galva.

-- ... tad, -- baigė Tomas, -- aš čia atsiradau su savo pulkininku, tikėdamasis, kad jūs man pagelbėsite. Reikia, kad aš žinočiau, kas nudėjo Peterseną. Reikia, kad aš žinočiau, ar tai buvo rezistentų darbas.

-- Tai nebuvo politinė žmogžudystė.

-- Įrodyk man, Papasakok, kas nužudė Peterseną. Kokiu būdu ir kodėl.

-- Bet, Pierre, tu negali iš manęs reikalauti, kad aš taip lengvai naciams išduočiau savo tautietį.

-- Klausyk manęs gerai, Paul. Naciai suėmė šimtą penkiasdešimt asmenų. Visi yra tavo tautiečiai. Jie šaudys kaip įkaitus! Žus daug jų. Vienas būdas išgelbėti, tai įrodant, kad tai nebuvo politinis atentatas ir Petersenas buvo įkišęs rankas į š... Ar supratai?

-- Nustok reikauti ant manęs. Aš bandysiu kiek galėdamas tau pagelbėti...

(Bus daugiau)

KNYGA -- PARAŠYTA NEGYVIESIEMS

J. AUDĖNO "PASKUTINIS POSĖDIS"

A. DIRŽYS

Šiais metais išėjo iš Romuvos leidyklos knyga vardu 'Paskutinis posėdis'. Pirmu žvilgtelėjimu dingteli mintis -- ar nebus čia novelė, gal net romanas?

Net čia pat esantis autoriaus vardas -- Juozas Audėnas, -- net jei būtų tas pats, dar neišsklaido pirmojo spėjimo. Kas, kad ji buvo žemės ūkio ministru, kas, kad žinai buvus ir esantį perdėm savo pasirodymu gyvenimui ekonomistui! Net krupneli, negi ir ekonomistas savo amžiaus kaupo su kaupu būtų pasinėšęs į romanus, į literatūrą?

Ne. Šis knygos pavadinimas, kaip ir tos knygos visa išvaizda su viršelio piešiniu yra klaidinanti. Ištikrųjų, ši knyga yra Juozo Audėno autobiografiniai bruožai, autoriaus žvilgis atgal, žvilgis į savo gyvenimą -- jam gražus prisiminimas lankstaus lazdyno lanku linkusio likimo iki laisvos Lietuvos lūžio. Kai tie biografiniai bruožai Lietuvos lūžiu ir pasibaigia, tai čia esama kažkokio galo ir pačiam autoriui. Tartum kažkas pasibaigė 1940 metų 'paskutiniame posėdyje', nežiūrint, kad autorius ir šiandien tebegyvena, vaduoja Lietuvą, brokeriauja, o prie viso to parašė atsiminimus didžiajame New Yorke,

taigi, dideliame ir gyvenime.

Jei knygos autorius, o gal gi ir leidėja Romuva ieškojo šiai knygai patrauklaus vardo, kuris ateitų komercinių polėkių talkon -- sakysim, knygą padaryt "best seller", tai vis dėlto autoriui, buvusiam ministrui Valstiečių - liaudininkų s-gos pirmininkui, o ir dabar esančiam VLIKo vicepirmininkui vargu ar derėjo griebti vyliaus. Manding, šiai J. Audėno knygai visai būtų tikęs šis pavadinimas: 'Mano karjera ir jos galas'. Toks pavadinimas būtų ir žerintis, ir nieko nepameluojantis, ir visą knygą turinį apimantis.

Dabartinis pavadinimas -- 'Paskutinis posėdis' -- šios knygos turinio neatitinka, nes iš visos 250 pusl. knygos 'paskutiniame posėdyje' tenka 22 puslapiai. O be to, teisingai ar neteisingai, čia yra aprašoma gyvenimo tikrovė. Aprašoma be jokių užgaidų rašymo įmantrybės, tad tokia kronologinei knygai, be sapnų ir vaizduotės elementų atsiminimams visai netinka novelinė mada parenkant knygos vardą.

Jau verčiant viršelį ir

pirmuosius lapus, krinta į akis antras dalykas -- tai ta gražioji ir kilnioji intencija. Ir dargi ne viena -- jų esama dviejų.

Štai, leidėja Romuva tariasi leidžianti knygą 25-rių metų tremtinių į Sibirą sukaččiai paminėti, o tuo tarpu pačioje knygoje apie lietuvių masinį trėmimą į Sibirą nėra nė žodžio -- nė mikt. J. Audėnas sustoja savo knygoje 1940 m. birželio 17-tos data. Čia dar pasakoja apie tą dieną įvykusį Ministrų Tarybos posėdį ir laiko atžvilgiu deda tašką. Autorius savo 'Baigtinėse pastabose' dar pasigraudena dėl "... ašarų ir kraujo savo juodoj žemelėj", bet nė mažiausiu skiemenu neprasitaria apie Sibiro tremtinius, sakytum leidėją norėjęs pastatyt "ant didesnio juoko", nes leidėjas sako leidžias šią knygą "25-rių metų masinei lietuvių tremčiai į rusiškąjį Sibirą paminėti".

Pagaliau, štai, dedikacija paties autoriaus: "Skiriu: bolševikų-načių sąmokslu nužudytiems lietuvių tautos vaikams".

Čia sąmokslininkai aiškūs ir aukos -- taip pat. Ir visas 'skiriu' būtų stiprus kilnumu, jei nešvistelėtų toks klausimas: -- ką p. ministras

ALBINAS ELSKUS

Pavakarė (aliejus)

supranta, kai sako -- "skiriu... nužudytiems ... vaikams"? Ar jis mano, kad negyvieji mūsų išleistas knygas taip pat skaito?

Tačiau tokia dedikacija yra, toks dosnus 'skiriu' yra akivaizdus, tad reikia gi žiūrėti toliau -- o kas gi toje knygoje yra tokio, kas dera žuvusiems, kas jiems, jei jau ir nebepanaudotina, tai galgi derinasi su jų brangių atsiminimų.

Tada jau žiūrint į knygos turinį, reikia ieškoti -- kokius žiedus autorius yra sukrovęs aukoms?

Jei J. Audėnas pavadino savo knygą 'Paskutinis posėdis', tai reikia manyti, kad 'paskutinio posėdžio' skyrus yra svarbiausia knygos dalis, tas kulminacinis knygos taškas, taigi, ir gražiausia kas nužudytiems dera, kuo juos verta atminti ir pagerbti. Į šią knygos dalį ir aš atkreipiu išakmesnį dėmesį, čia sustoju ir noriu pasakyti, ką aš išskaičiau autoriaus išsikalbėjime.

J. Audėnas savo atsiminimų knygoje vadina nepriklausomos Lietuvos vyriausybės paskutiniu posėdžiu tą, kuris įvyko 1940 m. birželio 14 ir 15 naktį. Tačiau iš tos pačios knygos matyti, kad vyriausybė buvo susirinkusi birželio 15 d. 12 val. die nos pilnu savo sąstatu ir šiame posėdyje dalyvavo dar ir Valstybės Prezidentas. Be to Ministrų Taryba posėdžiaavo birželio 16 ir 17 dienomis, nors jau be krašto apsaugos ministro, taip pat nebebuvo jau ir Prezidento.

Chronologiškai, taigi, ir objektyviai žiūrint, pakutinsis posėdis įvyko birželio 17-tą ir jį reikia laikyti tokiu ne tik eilės ir laiko atžvilgiais, bet taip pat okupantui "patarnavimui" atžvilgiais. Šiame gi posėdyje buvo priimtas Maskvos atstovo Pozdniakovo diktatas paskelbt skubos keliu naują, Maskvoj sudarytą, vyriausybę su J. Paleckiu priešaky. Tai buvo klusniai padaryta ir, nuolankumo ženklas, net susilaikyta nuo pareikalavimo kiekvienam buvusiam ministrui priklausančios trijų mėne-

sių algos dydžio kompensacijos...

Tas posėdis, kurį J. Audėnas vadina 'paskutiniu' yra dar net 4-tas nuo galo, taigi, ir nuo paskutiniojo. Ir todėl nevisai aišku, kodėl tas 4-tasis nuo galo posėdis pavirto J. Audėnui 'paskutiniu'?

Betgi J. Audėnas duoda visus duomenis, kas pasidarė birželio 15 d. posėdžio pasekmėje ir štai, tą pasekmių trys paveikslai.

Prezidentas A. Smetona -- siūlęs Maskvos ultimatumą atmeti ir išibraunantį raudonajai armijai pasipriešinti ginklu -- negautina Ministrų Tarybos pritarimo ir nutaria apiešti kraštą. O Ministrų Taryba nutaria ultimatumą priimti ir pasilikti krašte.

Prezidentas (su priitaru jam krašto apsaugos ministru gen. K. Musteikiu) apie 4 val. p. vyksta į vakarus Kybartų link, kad nepatektų įsisveržiančio priešo rankas. O Lietuvos kariuomenės vadas gen. V. Vitkauskas vyksta į rytus, į Gudaugo stotį, kad sutiktų išibraunantį raudonosios armijos vadą gen. Pavlovą, paspaudus jam dešinę ir, be abejo, pristačius kariškai koją, ištart pirmąjį -- klausau! Tą pačią dieną apie 5 val. p.p. pirmieji raudonosios armijos tankai triukšmingai pasirodo Kauno Laisvės Alėjoje ir sukelia pirmą siaubingą išpuolį kauniečiams.

Tai pirmas paveikslas.

Antras paveikslas prasideda dar tos pačios dienos naktį, kai apie 11 val. uždaroma Lietuvos-Vokietijos siena, kad niekas iš krašto negalėtų išvykti. Prezidentas su krašto aps. ministru šiuo metu dar tebėra Kybartuose ir nė jie nebeleidžiami pereiti sieną į Vokietiją. Neleidžia mūsų pačių pasienio policija pagal įsakymą iš Kauno. Jei gen. Musteikiui pavyko peršokti pasienio buomą vikriu apsisukimu, tai tokio bandymo neslėmė Prezidentas ir taip jis virto medžiojamu asmeniu.

Tuo tarpu vykdamas ultimatumo priėmimo raidę ir dvasią, Ministrų Taryba birželio 16-tą me-

džioja ir sumedžioja buvusį savo kolegą vidaus reikalų ministrą gen. K. Skučą ir saugumo departamento direktorių A. Povilaitį ir abu šiuos vyrus atiduoda priešui į narus.

Tą pačią dieną Ministrų Taryba susirūpina prabilti į tautą ir 4 val. p.p. ministras pirmininkas vyriausybės vardu per radiją, tarp ko kito, pasakė ir taip:

"Mes esam įsitikinę, kad Sovietų Sąjungos naujų dalinių atvykimas į Lietuvą yra įvykęs kaip tik dėl pačios Lietuvos ir Sovietų Sąjungos didesnio saugumo sumetimų. Todėl šikariuomenė pas mus atvyko, kaip draugiška sąjunginė kariuomenė".

Pagaliau, turim dar trečią paveikslą -- tai jau iš birželio 17 d. vyriausybės posėdžio. Maskva sudarė naują okupuotos Lietuvos vyriausybę nė nepasitarusi su bet kuo iš senos vyriausybės, pakišo naujų ministrų sąrašą senajai vyriausybei ir įsakė: -- skelbkite tai dar šiandien! Nepriklausomos Lietuvos Ministrų Taryba padarė ir tai.

Dabar turim tris paveikslus iš paskutiniųjų Lietuvos valstybės dienų, posėdžių ir Ministrų Tarybos valstybinės išminties. Statykim dabar klausimą: -- kuris tų trijų paveikslų būtų, kuriuo galėtume pagerbti žuvusius, kuriems J. Audėnas tariamai turigilaus sentimentų?

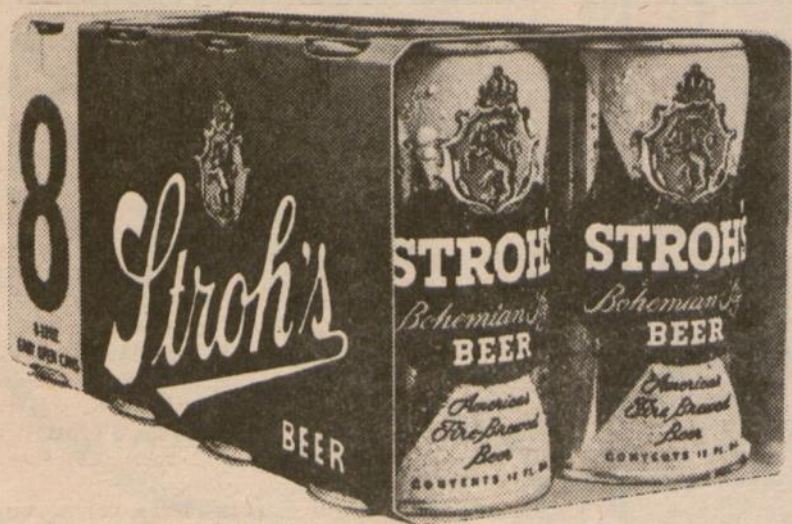
Tie trys paveikslai tiek apgailėtini, tiek kandūs, kad net po 27-ųjų metų jie dilgina visu ašrumu.

Ne. Iki šiol tokiais dalykais, tokiomis gėlėmis nesame gerbę bet ką, tad su nuostaba reikia sutikti ir J. Audėno knygos dedikaciją. Mirusieji nepagerbti, gyvieji -- sudilginti, vėl sudilginti iki kaulo. Tai jau nebe juokai.

Tikrai -- ne juokai. Nuo anų Lietuvos istorinių įvykių spėjo prabėgti jau net 27-eri metai. Šio atstumo, rodos, pakaktų, kad galėtume anuos Lietuvos valstybės žlugimo įvykius svarstyti ramiai, nu-

(Nukelta į 6 psl.)

Kažkas nauja

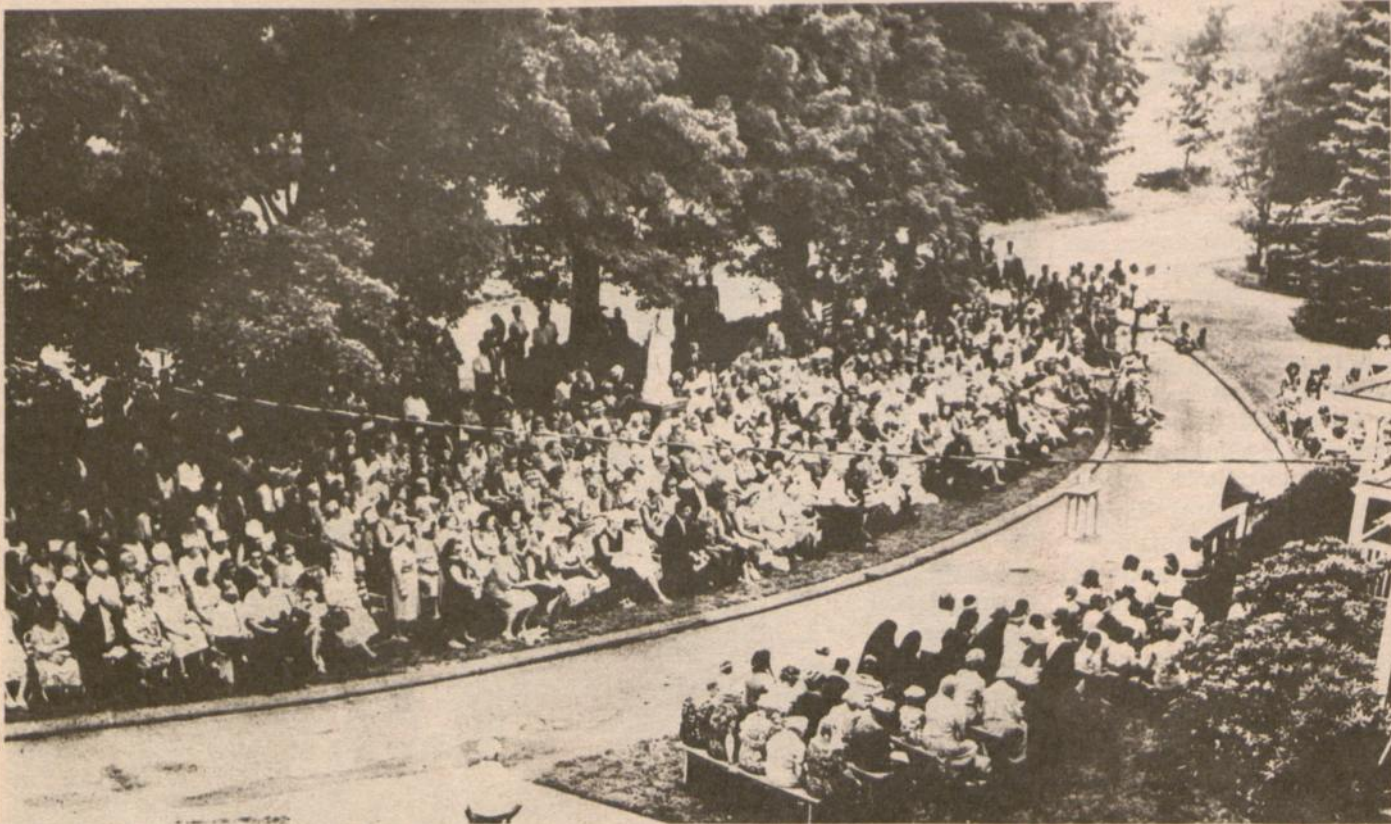
yra pridėta

Stroh pristato naują 8 paketą
trauktuku atidaromų blekinių specialiai Clevelandui

Nauju Stroh's aštuonių paketu išsigijat
dviem daugiau... dvi papildomas blėkines
Stroh's liepsnoje daryto skonio. Žinot, kad
Stroh's alus daromas tiesioginėje liepsnoje.
O liepsna suteikia skonį. Taigi, sekanti
kartą naudokit Stroh's aštuonių paketą.
Tai patogus būdas gėrėtis vieninteliu
Amerikoje liepsnoje darytu alumi.

Stroh's

LIEPSNOJ DARYTO SKONIS

Lietuviško gyvenimo nuotaikos

"Dažnai girdime vyresniųjų nepasitenkinimą, kad baigęs mokslus jaunimas paskęsta svetimajame jūroje, nes esą, kol mokosi, vis dar dalyvauja lietuvių skautų, studentų, tautinių šokių organizacijose, bet kai baigia mokslus atitrūksta nuo lietuviško gyvenimo. Tai neginčijama tiesa. Aš pati, dauguma mano draugų, ir esu tikra, daug tų, kurių aš net nepažįstu, labai norėdume iš tų mums primetamų neigiamybių išbėgti, bet nerandame kelio. Ne kartą tuo klausimu padiskutuoju ir vis nerandame atsakymo. Būtume labai dėkingos, jei mums kas atsakytų", skundėsi man viena veikli lietuvaitė."

"Mes baigėm mokslus, ištėkėjome, auginam vieną kitą atžalą. Nusižėmė per savaitę be žmonių vien su vaikais ir duklėmis po namus gainiotis, pasiilgsti šventadieniškos nuotaikos, tuo labiau lietuviškos, nori bent vieną dieną savaitėje pasijusti sau žmogum, nes šiaip jau, savo mokslus padėjus į šalį, gyveni vien vyro ir vaikų pasauliu, tikrai jų problemomis. Ne vieną jau pažįstu išėjusią "į žmones" siekti tolimesnio mokslo, net antrojo diplomo. Bet, mano nuomone, tokie užsimojimai per daug jau nuo šeimos atitraukia, kada vaikai kasdien paliekami "baby sitter" arba močiutei užkraunami antroji šeimos gyvenimo našta, kurios kelią ji pati jau yra išėjusi. Mes studijuoda-

E. ČEKIENĖ

mos priklausėme vienai kitai lietuviškai organizacijai, norėtume ir dabar priklausyti, bet kur? Mes nerandam atsakymo..."

"Buvome nuėję į vyresniųjų moterų susirinkimą, bet jaučiame, kad ten nepritapsim, per didelis amžiaus skirtumas. Mes norime veikti, norime ir savo įnašą įdėti į Lietuvos išlaisvinimą, bet kaip ir kuo prisidėti ypač gyvenančioms provincijoj mažose lietuvių kolonijose? -- klausia manęs. "Atrodo, kad daugumos organizacijų veikla pasitenkina suruošimu į metus vieno baltiaus ar koncerto. Mažoji lietuvių kolonijoj sunku ir toks parengimas tinkamai praveisti, kad jis duotų pelno lietuviškiems reikalingams paremti. Eilinis lietuvis turi progos tik du kartus į metus prisidėti prie tos veiklos savo atsilankymu, bet ir taip parengimas dažnai nesukelia pakankamai lėšų, o net savo turi pridėti rengėjai, nes tenka apmokėti išlaidas už sales, programos dalyviams ir k."

"Kai kurie veikėjai mums sako: remkite lietuviškus darbus lėšomis, rašykite senatorių laiškus ir t.p. Bet mes norime darbo, konkretaus darbo, nuolatinio aukštesnio lietuviško rūpesčio virš kasdieninių darbų, mes norime jausti savo dvasinį "aš", jausiti, jog esu lietuvis, lais-

vų, plačių nors ir svetimų kraštų paukštis, galįs ir savo įnašą įdėti ir rūpintis išlaisvinti savo tėvų ir prosenelių žemę, dažno iš mūsų gimtinę", -- baigė ji savo skundą, o šalia jos draugės stovėdamos pritarinai galvas lingavo.

Jos yra Dirvos skaitytos ir manau, kad kas nors iš vyresniųjų jų rūpesčiais susidomės ir pareikš savo nuomones.

ROMAS KEZYS per "Laisvės Žiburio" radiją New Yorke iškėlė 50 metų Lietuvos nepriklausomybės minėjimo klausimą pabrėžęs, kad jį kasmet New Yorke ruošia ALT skyrius, o kad šis neeilinis minėjimas būtų įspūdingesnis, reiktų jau dabar pradėti ruošintis, įtraukinat šią kartą ir visas lietuvių organizacijas.

Pastaba labai teisinga ir laiku, nes girdime skelbimus per radijo vandenį ir skaitome spaudoje visokių organizacijų susirūpinimą 50-čio minėjimu ir kol kas visi rūpinasi tik savo organizacinuose reimuose. Didiesiems pasiruošimams laiko nėra daug, todėl pravartu prisiminti, kad ir kaip galvas besuktume, nei viena organizacija savybėje minėdama iš kasmetinės rutinos neišbėgs ir bus praleista didelė proga išieiti į tarptautinę areną.

PAMATĖ, KAD KITUR GERIAU

Mokytojas iš Joniškio rajono buvo patekęs nesenai Suomiją lankiusiomis ekskursijon. Grįžęs, parašė įspūdingą TARYBINIAME MOKYTOJUJE (liepos 15), ir sugriovė visas "teorijas", anot kurių tik "tarybinių tautų šeimoje" švietimas galįs klestėti taip, kaip, pavyzdžiui, dabar suklestėjęs Lietuvoj.

Suomija, kaip žinoma, išvengė įjungimo į tą "šeimą". O tačiau turistai ėmė ir išdėję, kad "Suomija -- ištiesi raštinga šalis. Nuo 1921 metų veikia visuotinio mokytojų įstatymas, pagal kurį visi vaikai nuo 7 iki 15 metų amžiaus turi baigti liaudies mokyklą (6 klasės mieste ir 7 -- kaime). Sekanti pakopa -- pilietinės mokyklos (2 metai mieste

VIRŠUJE: Bendras vaizdas iš Putname įvykusios liepos 30 d. lietuvių susirinkimo šventės. V. Maželio nuotrauka

KNYGA -- PARAŠYTA NEGYVIESIEMS

(Atkelta iš 5 psl.)

sekliai ir išmintingai. Lauktum to iš kiekvieno stojančio viešon tribūnon kalbėti, ypač lauktum iš bet kurio buvusio ministro, o ypatingai lauktum iš žemės ūkio krašto žemės ūkio ministro J. Audėno, kuriam gal natūraliausiai derėtų atstovauti Lietuvos kaimo žmonių išmintį.

Ir va, ko sulaukėm. J. Audėnas sako -- paskutinė Lietuvos vyriausybė padariusi šias klaidas: 1) iš anksto nepaskyrė užsienyje egzistavusių vyriausybės; 2) nesulaikė užsienyje aukso ir svetimų valiutos; 3) neišvežė užsienin valstybės aktų ir archyvų ir 4) vyriausybę, priimdama ultimatumą, neįteikė Sovietų Sąjungai protesto dėl savitarpinės pagalbos sutarties laužymo.

Šios 4 klaidos gal ir būtų visos klaidos,

ir 1 metai kaime), kurioje mokiniai gauna praktinio darbo įgūdžių, dėstomi ir bendrojo lavinimo dalykai. Mokslas liaudies ir pilietinėje mokykloje nemokamas. Be to, mokiniai nemokamai gauna vadovėlius, mokyklinius reikmenis ir karštus priešpiečius". ... Taigi, žymiai geriau, negu sovietuose...

Be to, -- "Suomijoje yra 4 universitetai ir 10 kitų aukštųjų mokyklų". Skirtumas tas, kad ten mažiau stipendijų, daugumas studentų turi apsirūpinti pragyvenimu. (To klausimo neišsprendžia nė sovietinės stipendijos).

Bene įdomiausias skirtumas studentams tas, kad Suomijoje -- "Studentų asmeniniu gyvenimu niekas nesidomi, nesirūpina jų auklėjimu -- kaip nori, taip gyvena".

Tuo papasakojimu Lietuvos studentų tarpe bus tikrai sukurta nemaža pavydo suomių kolegoms. Kad liautųsi tas kišimasis į asmeninį gyvenimą, -- Vilniaus bei Kauno studentijai juk tai svajonė! (ELTA)

jei Audėno minima ketvirtoji klaida neryškinčių atidžiam skaitytojų įvyniotą dar vieną, ir tai pačią didžiąją klaidą: -- ultimatumo priėmimą!

Kam reikėjo Maskvos ultimatumą priimt? -- Kam?

Jei J. Audėnas ultimatumo priėmimą pateisina ir šiandien savo valstybine išmone, kad tariamai Lietuvos okupacija buvusi neišvengiama, tai tuo jis atskleidžia mums vieną ano meto tiesą. Aprašydamas "paskutinį posėdį" jis sako: "Nė vienas dalyvis nebuvo galvos praradęs". Vadinas, reikia suprast, kad ir žemės ūkio ministras J. Audėnas, dalyvavęs tame posėdyje, nesijautė savąją galvą praradęs. Tai reiškia -- jis neturėjo ko pamest... Neturėjo.

Ačiū jam už šią pastarąją tiesą, nes ši aplinkybė duoda pagrindą atlaidumui dėl jo ano meto poelgių. Tačiau nesinorėtų jį visai atleisti nuo atsakomybės dėl jo aprašymo paskutiniųjų Lietuvos valstybės dienų, taigi, jo poelgio dabar. Čia jam yra klausimų, yra ir pageidavimų -- gal jis savo atsiminimus paryškintų daugiau? -- To paklausu kitą kartą.

(Bus daugiau)

expo67

EXPO 67 -- KAMBARIAI

USA pusėj nuo Montrealio ARTI PARODOS nesiekiant miesto susigrūdimui. Kambarys dienai \$6.00 vienam ir po \$2.00 sekantiems šeimoje.

VIRTUVĖ-SALDYTUVAS

Užsisakykite:

Leonas
644 Laurie Cr.
Greenfield Park
P. Q., Canada
Tel.: 671-8893.

TEACH THE INDUSTRIAL ARTS

TEACHERS NEEDED FOR LOCAL HIGH SCHOOLS, BEGINNING SEPTEMBER 5. REGULAR FULL TIME, DAY SCHOOL PROGRAM. VACANCIES EXIST IN THE FOLLOWING AREAS.

- Appliances repair
- Machine shop
- Crafts
- Building
- Printing
- Horticulture
- Electricity
- Automobile body repair
- Mechanical drafting
- Metal working
- Woodworking

Applicants must have high school diploma and 7 years of employment in one specified area.

Interviews will be arranged in August. Indicate preference for lay or evening interview.

SEND COMPLETE RESUME TO
BUREAU OF PERSONNEL
BOARD OF EDUCATION
1380 E. 6th St., Cleveland, Ohio 44114
NO PHONE CALLS

(85-94)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Cafarelli Opera Company rugsėjo 24 d. Clevelando Muzikos Institute rengia Aldonos Stempužienės rečitalį. Ta proga rugpiūčio 6 d. operos vadovybė buvo sukvietusi lietuvių lauk raštininkus pobūviui, kuriame dalyvavo solistė Aldona Stempužienė, operos direktorė Carmela Cafarelli, operos atstovų spaudai Frederick Gonda ir iš Bostono atvyko komp. Darius Lapinskas. Susitikimas su spauda įvyko Aldonos ir Juozo Stempužių namuose. Atsilankė Dirvos vyr. red. Jonas Čiurkė ir kitų lietuviškų laikraščių bendradarbiai — Vacys Ročiūnas, Viktoras Mariūnas ir Aleksas Semeta. Svečiai buvo supažindinti su rečitalio programa, o iš magnetofono juostos buvo pagroti Donizetti, De Falla ir Lapinsko kūriniai, kuriuos

PARDUODAMAS NAMAS

St. Jeromes

Į šiaurę nuo Blvd. Privatus paplūdimis ir parkas. Malonus, modernizuotas 6 kamb. colonial. Išbaigtas 3 aukštas. 1½ vonios, garažas. Apžiūrėkit ir duokit siūlymą. \$16,500

YERTY REALTY

531-5340

851-1925

(86-88)

MONTERIAI PROJEKTUOTOJAI

**Mooney Iron
Works Co.**

Tel. 341-1414

solistė Aldona Stempužienė atliks savo rečitalyje. Cafarelli Operos atstovai spaudai Frederick Gonda, kuris yra buvęs Šaliapino menadžeris, pastebėjo, kad Lapinsko kūryba yra dramatiška, kupina intelekto ir paliekanti gilų įspūdį. Operos atstovai taip pat pastebėjo, kad šis lietuvių menininkų koncertas pasieks labai plačiai visus Clevelando miesto sluoksnius.

• Clevelando Vyrų Oktetas buvo išvykęs į Dayton, Ohio, kur rugpiūčio 4 dieną Lietuvos Vyčių 54-tame seime turėjo koncertą. Koncertas praėjo dideliu pasisekimu.

• Dail. B. Vilkutaitytės-Gedvilienės kūrinių paroda įvyks spalio 27-29 d. Čiurlionio Ansamblio namuose. Parodą globoja Ateities klubas Clevelande.

* JUOZAS MULL-MULIOLIS, nepatenkintas Clevelando demokratų partijos tarybos nutarimu remti burmistrą Locherį ateinančiuose rinkimuose (atrodo, jis remia Frank P. Celeste kandidatūrą), atsistatydino iš partijos sekretoriaus posto ir egzekutyvinio komiteto. Protesto ženklui jis atsisakė ir iš Clevelando rinkiminės tarybos direktoriaus pavaduotojo posto (alga 14,233 dol. metams).

The Plain Dealer, aprašydamas šį įvykį pirmame puslapyje (rugp. 8 d.) patiekia ir kai kurių partijos vadovų nuomones, pvz., kad jis vadovybėje daugelio nebuvęs mėgiamas. Žinant J. Mull-Muliolio būdą ir jo tvirtą nusistatymą principiniais klausimais netenka stebėtis, kad partijos vadovybėje įsigalėjusi rutina jam galėjo ir nepatikti. Iš viso, į tuos postus J. Mull-Muliolis pateko nugalėjęs labai kietą negrų sluoksnių opoziciją, nors savo ilgoje partinėje veikloje jis jau seniai buvo užsitarnavęs ir aukštesnių postų.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 13 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė St. Joseph Society Parke.

RUGPIŪČIO 27 D. SLA 136 kuopos gegužinė Visockių sodyboje.

RUGPIŪČIO 27 D. Sekmadienį 12:00 val. vasaros meto SLA 14 Kuopos narių sueiga.

RUGSĖJO 2 ir 3 D. Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimas Clevelande.

RUGSĖJO 9 D. Neringos Tunto sueiga ir laužas.

RUGSĖJO 24 D. 4 val. p.p. sol. Aldonos Stempužienės rečitalis Muzikos Instituto salėje.

RUGSĖJO 30 D. -- Dirvos metinis ballus, Šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 1 D. Sekmadienį 12:00 val. SLA 14 Kuopos narių sueiga.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaušite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

SPALIO 14 D. LTM Čiurlionio ansamblio metinis koncertas - ballus.

SPALIO 21 ir 22 D. Vaidilos teatro pastatymas A. Rūko "Keturį Keliauninkai".

SPALIO 27 - 29 D. B. Vilkutaitytės-Gedvilienės dailės kūrinių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia Ateities klubas.

SPALIO 28 D. Tradicinis "Lithuanian Village" Inc. ballus - koncertas.

LAPKRIČIO 4 D. Korpi Neo-Lithuanian metinis ballus.

LAPKRIČIO 11 D. LVS Ramovė rengia Karluomenės Šventės Mėnėjimą

GRUODŽIO 3 D. Sekmadienį 12:00 val. nepaprasta SLA 14 Kuopos narių sueiga.

1968

SALSIO 20 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos "Suktinio" tautinių šokių grupė ir Vaidilos Teatras Nauj. parapijos salėje stato 3 veiksmų baletą-vaidinimą.

VASARIO 24 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 10 D. Kaziuko Mugė.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos metinis ballus.

GEGUŽĖS 25 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos moks-

lo metų pabaiga ir Aukuro ansamblio koncertas.

GEGUŽĖS 30 - BIRŽELIO 1 D. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas ir ballus.

ANNOUNCEMENT

SAINT FRANCIS PREP
Offers your boy grade 9-12 a real opportunity under the Franciscan Fathers to strengthen his mind, soul and body and be fully prepared for college and life. 70-acre campus near York, Pa. New classroom building. All major varsity and intramural sports. Write for catalog: FATHER FREDERIC J. PAZO, T.O.R. Headmaster
Box B, Spring Grove, Pa. 17362
Call: 717 — 225-4260 (85-88)

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE EXPERIENCED
ACME GRIDLEY
BROWN & SHARPE
DAVENPORT
AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS—SET UP MEN
1st & 2nd SHIFTS.
Steady work for qualified men.
Metal Seal & Products, Inc.
216 — 731-6900 (86-92)

1st CLASS
TOOL & DIEMAKER
We are looking for a young man who is interested in moving ahead. He must be capable of being a lead man & willing to assume some supervisory duties.
Day Shift. High hourly rate.
Contact FRANK LASZLO
JORDAN WELDING & MFG.
12502 Berea Rd. 216—CL 2-6363 (86-88)

MALE & FEMALE

LINTON HOSPITAL
LINTON, NORTH DAKOTA
requires
TWO MDs
ONE DENTIST
TWO NURSES

For a 30 bed hospital in a town of 2,000 people where there is a new high school, an eighth parochial school, all kinds of sports, fishing, boating, hunting, golf, swimming pool, softball and tennis. Starting wages for nurses, \$425. For further information write: The Administrator, Linton Hospital, Linton, North Dakota, U.S.A. We are now in the process of building a 4 doctor clinic to be completed by November 15. (85-91)

DURANT

Community Schools needs the following teachers for 1967-68: SENIOR HIGH SCHOOL

1. Principal
2. Physics and Math
3. Vocal Music, p.t., instrumental

4. Industrial arts
ELEMENTARY SCHOOL

1. Music
2. Grade 5-6, Science and Art
3. Grade 5-6, Arithmetic and English

Durant is a good NCA school, good buildings and equipment; B.A. schedule starts at \$5700; M.A. starts at \$6384.

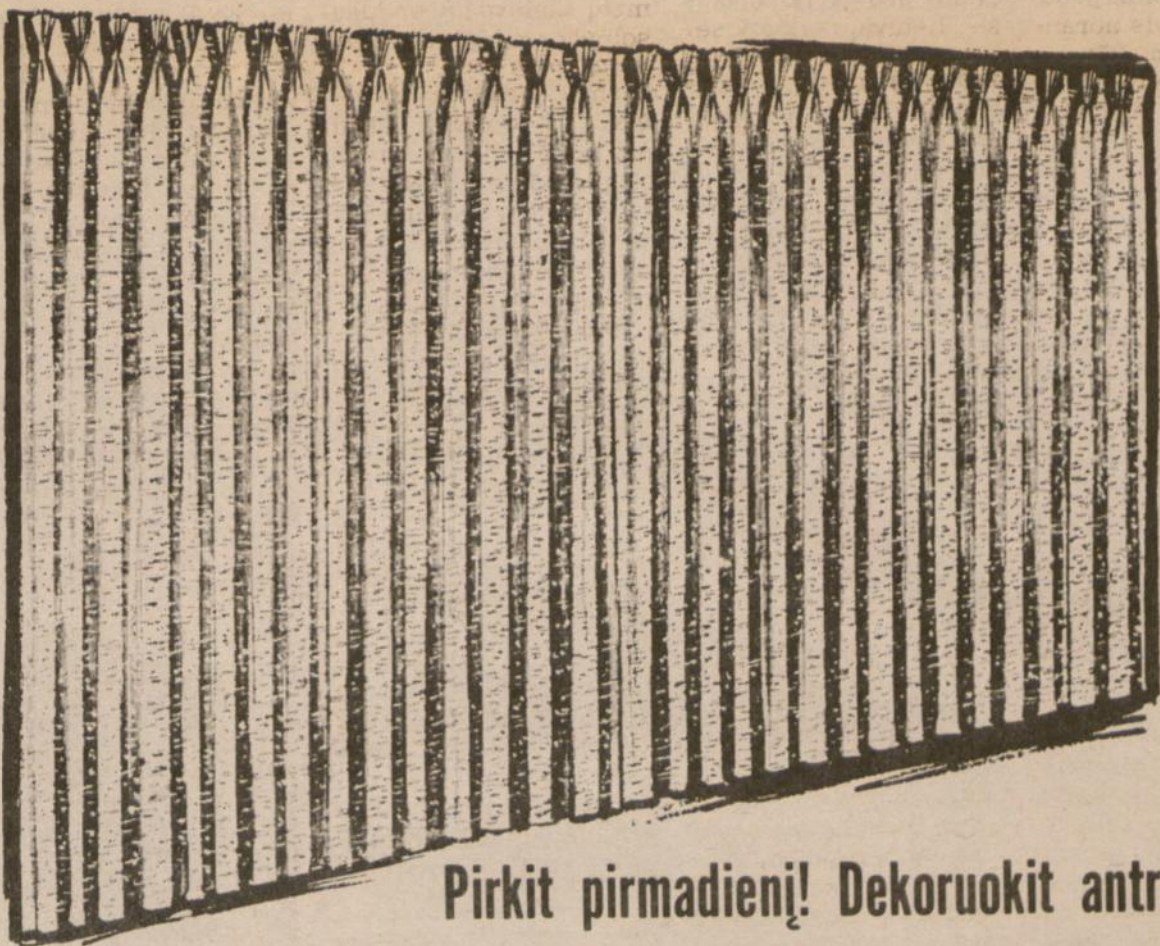
Call or write to superintendent R.K. Lauger
Community Schools
Durant, Iowa 52747
319-785-4432 (83-86)

PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 9:30 IKI 5:45; PIRMA. IR KETVIRTAD. IKI 9 V. V.; SKYRIUOSE KASDIEN 9:30 IKI 9:30
NAUDOKITE EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS MAY KRAUTUVEJE

MAY'S

DOWNTOWN
HEIGHTS
PARMATOWN
GREAT NORTHERN
SHEFFIELD

BASEMENTS

Pirkit pirmadienį! Dekorukit antradienį!
Pasirinkit iš 29 įvairių dydžių P.P.G.* stiklo pluošto ar dirbtino šilko satino plaunamas draperijas

DYDŽIAI KIEKVIENAM LANGUI

Netgi problematiškų dydžių langai nesuteiks rūpesčio, nes dabar turime pritaikytas draperijas! Pasirinkit puikias dirbtino šilko ar šviežias stiklo pluošto žinovų pasiūtas skalbiamas draperijas, atrodančias vertomis dvigubos kainos. Nelaikit rudens dekoravimo sezono... ateikit ir pasirinkit sau tinkamus dydžius. Nereikia užsakyti, laukt, tik parsinešt ir užkabinti!

Visi baltos spalvos žavingam dekoravimui.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu. Šaukit CH 1-3070

BASEMENT DRAPERIES, DOWNTOWN, HEIGHTS, PARMA, GREAT NORTHERN, SHEFFIELD

48x36 inčų
dydžio

2.99

48x45"	3.99	96x45"	9.99
48x54"	4.99	96x54"	10.99
48x63"	4.99	96x63"	11.99
48x72"	5.99	96x72"	12.99
48x84"	5.99	96x84"	13.99
48x90"	5.99	96x90"	14.99
72x36"	6.99	120x63"	15.99
72x45"	7.99	120x72"	16.99
72x54"	8.99	120x84"	17.99
72x63"	8.99	120x90"	17.99
72x72"	9.99	144x63"	17.99
72x84"	10.99	144x72"	18.99
72x90"	10.99	144x84"	19.99
96x36"	9.99	144x90"	19.99

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1908

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinaamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Toronto gyvenęs Dirvos redakcijos atstovas P. Bastys, vyr. redaktorius J. Čiuberkis ir Vilties draugijos pirmininkas A. Laikonas po pasitarimo Dirvoje.

BUVUSIŲ TREMTINIŲ ŽINIAI

Jungtinių Tautų Tremtinių Komisarų specialiu raštu Balfui nusiskundžia, kad labai mažai buv. lietuvių tremtinių, dabar gyvenančių Amerikoje, įteikė skundus prieš vokiečius dėl tautinio persekiojimo. Komisarai nukentėjusiems sušelpiti turi tris ir pusę milijono DM.

Si pašalpa priklauso visiems buv. kalėjimuose, koncentracijos stovyklose ar pan. bent tris mėnesius, arba persekiojimų lietuvių įpėdinams, jei dėl persekiojimo-kankinimų kaliniai mirė.

Nukentėjusieji arba jų įpėdiniai turi iki rugsėjo 30 d. užpildyti specialias anketas ir išsiųsti tremtinių komisarui į Genują.

Anketas galima gauti Balfu Centre, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211.

Anketas turėtų užpildyti ir tie, kurie šioj tokį atlyginimą iš vokiečių valdžios jau yra gavę.

JAUNAMEČIŲ STOVYKLA DAINAVOJE

Nuo rugpjūčio 20 iki 26, Dainavoje, Manchester, Michigan, vyks Lietuvos Vyčių globojama stovykla berniukams ir mergaitėms nuo 8 iki 14 metų amžiaus. Dar yra pakankamai vietų ir norėtume turėti daugiau stovyklautojų. Ši stovykla ruošinama ne tik Lietuvos Vyčių vaikams, bet visiems

lietuvių kilmės vaikams. Kaina \$30.00 vienam ir \$25.00 kitam tos pačios šeimos vaikui. Prašom kreiptis į Mrs. Sophie M. Zager, 14414 Mansfield, Detroit, Mich. 48227. Telefonas VE 5-2280 arba TE 4-3011.

LIETUVIŲ FONDAS

Lietuvių Fondo valdyba prašo visų fondo narių, kurie savo adresus yra pakeitę, bet apie tai valdybai nepranešę, pranešti savo naujus adresus, pažymint ir senąjį. Jau artinasi laikas LF narių metinio visuotinio susirinkimo. Kas naujojo adreso nepraneš, tas gali negauti pakvietimo dalyvauti susirinkime.

LF adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

• Šiaurės Amerikos lietuvių teniso pirmenybės įvyks rugpjūčio 26-27 savaitgalį Detroit, Rouge Park aikštėse.

Dėl informacijų prašoma kreiptis į Jurgį Šembergą, 35380 Mound Rd. #3, Warren, Mich. 48092, telefonas 268-1178.

• Lietuvos Studentų Sąjungos suruošta ekskursija, vadovaujama Marytės Gailiūšytės, pasiekė Romą. Čia ekskursantai buvo maloniai priimti Romos lietuvių.

Kunigas Antanas Jonušas, Villa Lithuania vedėjas, ir klierikas Jonas Songas paskyrė daug laiko ir

aprodė Romos įžimybes. Tikrai buvo puiku turėti lietuviškai kalbančius vadovus.

Studentai buvo maloniai priimti ministerio Stasio Lozoraičio, o ponis V. Lozoraitienė visus pavaišino.

• Adv. Charles P. Kal iškėlė Chicagos teisme bylą prašant nepripažinti Sov. S-gos įgaliotų asmenų įteikiamam palikimo byloje užinteresuotų asmenų įgaliotimus, paruoštus rusų ir anglų kalbomis.

Palikimu užinteresuoti intereso asmenų įgaliotimų nesupranta ir pasirašo agentų įkalbėti, nežinant kas juose parašyta.

ATITAIŠYMAS

ALT S-gos valdybos vardu Dirvos 83 nr. padėką reikšdamas prie vasaros baltiaus prisidėjusiems darbuotojams, pirmininkas P. Vebra prašo tą padėką pataisyti ta prasme, jog prie gėlių sėkmingo pardavimo labai uoliai darbavosi Severina Blinstrubaitė - Juškvienė. Jos pavardė padėką rašant per klaidą buvusi praleista.

LIETUVIŲ FONDO NARIAI

S. m. liepos mėn. Lietuvių Fondas padidėjo šiais naujais nariais: Aukojo: \$1000.00 Kazimieras ir Stefanija Vaičiai, \$250.00 a. a. Janinos Vaitkevičiūtės Atm. Inašas, \$220.00 a. a. dr. Justino Petkevičiaus Atm. Inašas, \$212.00 a. a. Gedimino J. Eidukaičio Atm. Inašas, \$200.00 G. J. (pavardės prašė spaudoje neskelbti), \$170.00 a. a. inž. Vlodo Sirtavičiaus Atm. Inašas, \$135.00 a. a. Ksavero Knitaičio Atm. Inašas, \$125.00 a. a. inž. Igno Daukaus Atm. Inašas. Po \$100.00 aukojo: Jonas Kasis, Elena Songinienė, Genrikas Songinas, Worcesterio Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelis, V. ir A. Orvidai, a. a. Povilo Mušinsko Atm. Inašas, a. a. Motiejaus Vilipo Atm. Inašas, Jonas Urbsaitis, a. a. Brigitos Motuzienės - Mikutytės Atm. Inašas, Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija, a. a. Stasio Skudžinsko Atm. Inašas, a. a. Mariūnienės Atm. Inašas, a. a. Prano Katino Atm. Inašas, a. a. Liudvikos Milienės Atm. Inašas, Juozas Leonaitis, Joseph A. Petkūnas, Marija ir Pranas Polteraičiai, Marcijona Samolis, Monika Giedraitytė, a. a. Igno Bražionio Atm. Inašas, a. a. kun. tėvo Stasio Rimkevičiaus Atm. Inašas, a. a. Eugenijos Rakkevičiūtės, Kasnickienės Atm. Inašas, Petras Pajojus.

Tuo pačiu metu savo įnašus papildė: Nežinomojo Lietuvos Kario Inašas iki \$445.00, Vacius Prižgintas ir šeima iki \$210.00, a. a. dr. Juozo Petronio Atm. Inašas iki \$175.00, Bronius ir Anastazija Draugeliai iki \$800.00, a. a. ltn. Valerijono Vizgirdo Atm. Inašas iki \$200.00, Alfonsas ir Ona Kinduriai iki \$400.00, Vytautas ir B. Volertai iki \$200.00, a. a. plk. Vlodo Grudžinsko Atm. Inašas iki \$415.00, dr. P. ir A. iki \$500.00, a. a. vysk. Kazimiero Paltaroko Atm. Inašas iki \$130.00 ir a. a. vysk. Prano Brazio Atm. Inašas iki \$180.00. (Sk.)

WISCONSINO

LIETUVIŲ DIENA

Wisconsinio Lietuvių Diena su Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjimu, įvyks liepos 23 d. Kenosha, Wis., praėjo sklandžiai ir su pasisekimu.

Prie kalbėtojų estrados plėvėsavo JAV, Estijos,

Lietuvos, Serbijos ir Ukrainos vėliavos. Kalbėjo kongrm. Henry C. Schadeberg ir chicagietis teis. Alfonsas S. Wells. Pirmojo kalba atspausdinta Congressional Record liepos mėn. 25 d. Minėjimo dalyvius sveikino Kenoshos meras Wallace E. Burkee ir Racine meras William H. Beyer. Abu minėjime dalyvavo su šeimomis. Invokaciją perskaitė kun. P. P. Činikas, JAV ir Lietuvos himnų sugedojo Ida. JAV prezidento ir Wis. gubernatoriaus proklamacijas perskaitė Laima Lukauskaitė. Minėjimo programą pravedė Vytautas F. Kapočius.

Meninę programą atliko lietuviškų tautinių šokių šokėjai iš Chicagos, vadovaujami Stasio Milašiaus ir Irenos Smieliauskienės. Taip pat šoko ir serbų jaunimo grupė savo tautinius šokius.

Minėjime dalyvavo apie tūkstantis asmenų. Vyriausia šeimininkė Marytė Wedeikis ir jos padėjėjos turėjo daug darbo aprūpinti lietuviškais valgiais gausią minią.

Minėjamą ruošė Kenoshos ir Racine Alto skyriniai bei vietinė LB apylinkė. Talkino DLK Kėstučio šaulių kuopa ir Milwaukee LB apylinkė.

Labai gražiai minėjamą įvertino Kenosha News gajame straipsnyje: "Lietuvių Dienos žinia: Pavergtųjų Tautų dvasia tebėra gyva".

INFORMACIJOS CENTRO NARIAI DAILY NEWS REDAKCIJOJ

Plėsdami su amerikiečiais susipažinimo ratelį, Lietuvių Informacijos Centro nariai: Tėv. Gintautas Sabataitis, S. J., Rūta Domarkaitė, Laima Poskočkaitė, Danguolė Bartkuvienė ir Vitalija Ruibytė, liepos 31 d. aplankė Sun-Times ir Daily News laikraščių redakcijas. Cathy Stanton aprodė laikraščių techninę spausdinimo eigą. Tuo metu buvo spausdinama Chicago Daily News popietinė laida ir mums kaip tik teko su įdomumu stebėti visą procedūrą.

Maurice Fischer, Chicago Daily News redaktoriaus padėjėjas ir Lietuvių Informacijos Centui pažįstamas iš anksčiau, pristatė Ken Bernhard ir Bill Mooney, miesto žinių red. padėjėjai. Jie atstovus priėmė iš Lietuvių Informacijos Centro maloniai ir mandagiai priėmė, taip pat pritarė Chicago Daily News ir Lietuvių Informacijos Centro glaudesnio bendradarbiavimo minčiai.

Jim Bade, abiejų laikraščių, bei WSLD-Channel 32 Public Relations vedėjas, supažindino Lietuvių Informacijos Centro atstovus su laikraščių bei televizijos stoties žinių perteikimo eiga ir davė idėjų, kaip būtų galima sėkmingiausiai prasiųsti į Amerikos spaudą bei televizijos programą. (LIC)

Aukos Dirvai

St. Barvydas, Detroit 2.00
V. Aukštinaitis, Chicago .. 4.00
S. Skirmantas, Los Angeles 2.00
Liet. Skautai Worcesterly 10.00
A. Petravičius, Lansing ... 3.00
V. Gulbinas, Vokietija 5.00
V. Šliogeris, Australija ... 1.65
M. Aukštuolis, Cleveland .. 1.00
A. Puskepalaitis, Boston ... 1.00
P. Dulevičius, Forest Hills 4.00
A. Bludžius, Detroit 2.00
Br. Juodelis, Chicago 1.00
H. Kripavičius, Timberlake 1.00
J. Jasūnas, Evanston 4.00
J. Senikas, St. Jane 7.50
W. Tiškus, Cleveland 2.00
V. Smaizys, Winnipeg 1.80
F. Modestavičius, Cleve. .. 2.00
A. Bačiulis, Quincy 4.00
J. Mačys, Cleveland 3.00
R. Medelis, Toronto 1.00

TIMELESS LITHUANIA

Buv. JAV pasiuntinio Lietuvoj
Hon. Owen J. C. Norem
knygos antroji laida jau pasirodė!

Tai nėra vien tik istorijos vadovėlis, bet nuoširdaus lietuvių draugo ir lietuvių tautos istorijos objektyvaus stebėtojo vaizdas, patiekta anglų kalboje.

Knyga tinkama ne tik kaip dovana amerikiečių draugams, bet ir mūsų jaunimui, Lietuvą liečiančias problemas suprantančiam angliškai ir sugebančiam tas problemas tinkamai panaudoti ir skleisti.

TIMELESS LITHUANIA gaunama

DIRVOJE,

6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

ir pas knygų platintojus.

KAINA 4 DOL.

Užsakant paštu, prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

ATLANTO RAJONO SKAUTŲ

STOVYKLA

Lietuvių Skautų Sąjungos Atlanto Rajono stovykla šiais metais vyksta nuo rugpjūčio 12 d. ir tęsis iki rugpjūčio 27 d. Stovyklos vardas "VYTIS", vieta: Atlanto rajono stovyklavietė, Kinsman Rd., Lisbon, Conn. Stovyklos direktorius ps. Vytautas Kidolis, LS S-jos viršininkė ps. Lilija Milukienė ir LSB-jos viršininkas s. v. v. sl. Jonas Šipaila.

Oficialus stovyklos atidarymas rugpjūčio 13 d. Rugpjūčio 20 d. ruošinama Tėvynės Diena su iškilminga sueiga ir skautų ir skautų pasirodymais. Uždarymas rugpjūčio 26 d., 5 val. vakaro.

Maloniai kviečiame visus skautų tėvelius, bičiulius ir visą lietuvių visuomenę mus aplankyti ir kartu su mumis pastovyklauti.

Stovyklos metu visą stovyklavimo laiką bus svečių pastovyklė. Norintieji pastovyklauti pasirūpina palapinėmis. Pastovūs svečiai stovyklautojai, norintieji maitintis skautų virtuvėje, priimami tomis pačiomis sąlygomis kaip ir skautai; \$25.00 asmeniui vienai savaitės, \$45.00 dviem savaitėms. Savaitgaliui \$7.00. Aukojusiems stovyklavietei pirkti \$100.00 ar daugiau, jie ir jų vaikai gauna \$2.50 nuolaidą savitei vienam asmeniui. Šiai nuolaidai nustatyti bus vadovaujama Stovyklavietės Tvarkymo Komiteto turimais daviniais.

Norintieji gauti daugiau informacijų, kreipiasi į vietos skautų vadovus, ar tiesiog į stovyklos "VYTIS" direktorių ps. Vyt. Kidolį, 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y., tel. HI 1-3894.

Stovyklos "VYTIS"
Vadovybė

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

• Australijos sostinėje Canberroje įvyko solistės G. Vasiliauskienės koncertas, kurio pelnas paskirtas katastrofoje žuvusiems Ritos ir Bruno Jarašių mažamečiams vaikams parenti.

Koncerto išvakarėse nuotaiškos buvo aptemdytos trėveklų lietuvių šeimos tragedija. Vistik buvo sutarta, jog koncerto pelnu sušelpiant du mažamečius našlaičius bus atliktas naudingas darbas.

• Perth bežvejojant nuskeno 45 m. amžiaus Kęstutis P. Miliauskas. Ten pat liepos 15 d. mirė J. Cibulskis.

• Sydney lietuvių studentų valdybą sudaro E. Dijo-kaitė, R. Kazlauskas, V. Pauliukonis, D. Grinius ir N. Wallis.

• "Vyties" stovyklai įrengti L. B. Worcesterio apylinkė paskyrė \$50.00, ir L. M. F. New Yorko Klubas \$25.00. Šioms organizacijoms už taip reikalingą paramą tariame nuoširdų skautišką ačiū!

Stovyklos "VYTIS"
Vadovybė

LIGONINĖ IESKO

nuolatiniam darbui Registered Nurses ir Practical Nurses. R. N. atlyginimas pradedant \$216.50 už 10 darbo dienų (7½ val. darbo dieną). Algų pakėlimai kas 6 mėn., 1, 2, 3, 4 ir 5 metai. Ekstra priedas už vakarinį darbą ar didesnę patyrimą darbe.

Apmokama metams: 4 sav. atostogų, 3 dienos valstybinių švenčių, 11 dienų ligos; kava ir pietus darbo metu nemokamai. Pavienėms, gyvenančioms ligoninėse namuose, maistas ir kambarys nemokamai. Blue Cross 1 asm. apmoka ligoninę. L. P. N. atlyginimas ir atostogos 75% R. N., kiti priedai tie patys kaip R. N. Hamilton Ave. ligoninė yra Monticello mieste, Sullivan County, N. Y., Catskill kalnų rajone, 80 mylių nuo New York.

Rašykite angliškai arba lietuviškai: Hamilton Ave. Hosp., 17 Hamilton Avenue, Monticello, N. Y. 12701 atn. Business Manager.

TEACHERS

TEACHERS—Unlimited credit for experience. Tri County Area School, Howard City, 30 miles north of Grand Rapids. New buildings. Need elementary; Type A; Elementary specialists in Art, Music and Physical Education; High School Industrial Arts; Jr. High PE-Social Studies. Contact W. C. Jenvey, Jr., Superintendent. HOWARD CITY, MICH.

TEACHING vacancies in small "Thumb Area" Community, ideal area for family living and Sportsman. Positions include late elementary, Industrial Arts, Music Special Education, Vocational Agriculture and Social Studies. Modern buildings and progressive program. Michigan certificate required. Starting salary with A Degree \$6,150. Interested persons should contact Lionel Gibb, Superintendent, North Huron Schools, Kinde, Michigan. Call 517-874-4100. (85-88)

SEWINGS MACHINE OPERATORS

Sealy of Baltimore now has openings in its new, ultra-modern bedding plant for experienced tapers, flangers and hemmers.

We offer free life insurance, hospitalization, sick benefits, plus company paid pension plan, plus high earnings with production bonuses, plus job security, plus many, many other company benefits. Call 301-247-1400 or apply in person to Sealy Mattress Co., Baltimore Beltway, Exit 10 & Washington Blvd., Landdowne, Md.

An Equal Opportunity Employer
(83-86)

1967 m. liepos mėn. 31 d. sukanka vieni metai, kaip mirė Bostone

VINCAS STEPONAITIS, Sr.

Bostono Nemuno Tunto Naručio laivo jaunių valtin. VINCUKUI STEPONAIČIUI, minint liūdną sukaktį, drauge liūdi ir jo broliai skautai. Jaunuolis trumpame laikotarpyje neteko abiejų savo Tėvelių.

Laivininkas j. s. Myk. Manomaitis
ir skautai

Mūsų mielą

VLADĄ PETUKAUSKĄ

ir jo šeimą, jo mamytei Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame

A. ir V. Andrašiūnai